

प्रभाव दैनिक

National Daily

प्रभाव नयापमा, ठेगाना परिवर्तन
भएमा वा अन्य कुनै गुनासो/जिज्ञासा
भएमा निम्न माध्यमबाट हामीलाई
तत्काल सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध गरिन्छ।

प्रभाव पब्लिकेशन प्रा. लि.
सिफल-७, काठमाडौं
०१-४३७३५७७, ९७६९८१५४००,
९८४९५५९२१७, ९८४९२४६२६९
marketing2prabhav@gmail.com

वर्ष ९९ अंक २५५ काठमाडौं शुक्रबार, २६ पुस २०८१ Prabhav National Daily Friday, January 10, 2025 www.prabhavonline.com पृष्ठ ८ मूल्य रु. ५१-

दश वर्षभित्र २८ हजार मेगावाट विद्युत उत्पादनको लक्ष्य

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- सरकारले दश वर्षभित्र २८ हजार ५०० मेगावाट विद्युत उत्पादन गर्ने लक्ष्य प्रस्तुत गरेको छ। ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइमन्त्री दिपक खड्काले बिहीबार सन् २०३५ सम्म २८ हजार ५०० मेगावाट विद्युत उत्पादन गर्ने लक्ष्यसहित 'ऊर्जा विकास मार्गचित्र-२०८१' प्रस्तुत गरेका हुन्।

हाल नेपालसँग विद्युत जडित क्षमता ३१ सय मेगावाट छ। २८ हजार ५०० मेगावाट विद्युत क्षमता पुऱ्याउने थप २६ हजार मेगावाट विद्युत उत्पादन गर्नुपर्ने देखिन्छ। जसका लागि ५० अर्ब अमेरिकी डलर चाहिने अनुमान सरकारले गरेको छ।

यो आयोजना अघि बढेमा देशमा अवसर नै अवसर हुने स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूको संस्था, नेपाल (इम्पान)का अध्यक्ष गणेश कार्की बताउँछन्। तर यसका लागि एकद्वार प्रणालीमार्फत काम अघि बढनुपर्ने उनको धारणा छ। 'अहिले हामी १४ मन्त्रालय र ४० भन्दा बढी विभागमा पुगेर बल्ल एउटा आयोजना पूरा गर्न सक्छौं। सरकारले २८ हजार मेगावाट उत्पादन गर्ने लक्ष्य राखेको छ। २८ हजार मेगावाट उत्पादनको सपना पूरा गर्नको लागि एकद्वार प्रणालीमार्फत काम हुने वातावरण बनाउनुपर्छ,' कार्कीले भने।

लक्षित विद्युत उत्पादनका लागि ३ हजार ७०० मेगावाटका आयोजनामा भारतीय लगानीकर्ताले ७.७ अर्ब अमेरिकी डलर लगानी गर्ने र बाँकी २२ हजार ३०० मेगावाटका लागि सरकार, निजी क्षेत्र, विद्युत

आफूविरुद्धको आरोप पुष्टि गर्न मन्त्रीको चुनौती

ऊर्जामन्त्री खड्काले आफूविरुद्धको आरोप पुष्टि गर्न चुनौती पेश गरेका छन्। विभिन्न सञ्चार माध्यमले आफूविरुद्ध विभिन्न आरोप लगाएर समाचार लेखेको उल्लेख गर्दै उनले ती समाचार पुष्टि भए आफूले पुरस्कारसमेत दिने बताए। 'गलत समाचार सम्प्रेषण नगर्नुहोला। पीत पत्रकारिता गरेर पेट पाल्नु हुन्छ। कसैले प्रमाणित गरे म पुरस्कार दिन चाहन्छु। आफैँ पनि ठगिनुहुन्छ,' खड्काले भने।

पछिल्ला दिन मन्त्री खड्काले नेपाल विद्युत प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसिङलाई पदबाट हटाउन निरन्तर दबाव दिँदै आएका छन्। आफ्नो कार्यकर्ता भर्ती गर्न नमानेपछि खड्काले सोमवारमात्र घिसिङलाई सात दिने स्पष्टीकरणपत्र सोधेका छन्।

प्राधिकरण र अन्य निकायबाट ४२.३ अर्ब डलर लगानी गर्ने भनिएको छ। ४२.३ अर्ब डलरमध्ये २ अर्ब ६० करोड डलर लगानीका लागि वितीय व्यवस्थापन भइसकेको मन्त्री खड्काले जनाएका छन्।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

रवि ८४ दिनपछि रिहा

- छवि, रवि, रामबहादुर, मीना, आरती र कृष्ण धरौटी बुझाएर रिहा
- अहिले नै रवि लामिछाने कसुरदार रहेनछन् भन्न सकिने मनासिब आधार देखिएन
- धरौटीमा छाड्न अदालतले दिएको आदेशले रास्वपाका नेता कार्यकर्तामा खुसियाली

जेबी योजन

काठमाडौं- पूर्वगृहमन्त्री एवं राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)का सभापति रवि लामिछाने पक्राउ परेको ८४ दिनपछि धरौटीमा रिहा भएका छन्। बैंक ग्यारेन्टीमार्फत धरौटी बुझाएर लामिछाने बिहीबार राति रिहा भएका हुन्।

कास्की जिल्ला अदालतले तत्कालीन गोर्खा मिडियाका प्रबन्ध निर्देशकसमेत रहेका लामिछानेलाई कसुरदार रहेनछन् भन्ने आधार नदेखिएको भन्दै ६५ लाख धरौटीमा रिहा गर्न आदेश दिएको थियो। आदेशसँगै धरौटी बुझाएर लामिछाने रिहा भएका हुन्। न्यायाधीश नितीज राईको इजलासले बिहीबार लामिछानेलाई धरौटीमा छाड्न आदेश दिएको हो। अदालतमा उनले सहकारी ठगीमा इन्कारी बयान दिएका थिए। अदालतले भने लामिछानेको बयानलाई अस्वीकार गर्दै तत्काल प्राप्त प्रमाणका आधारमा धरौटीमा मात्रै छाड्न आदेश दिएको हो।

त्यस क्रममा प्रतिवादी लामिछानेको एकल हस्ताक्षरबाट गोर्खा मिडिया कम्पनीको ८१४ वटा चेकहरूको कारोबार भएको, उनी गोर्खा मिडिया कम्पनीको आधिकारिक व्यक्त भएको, गोर्खा मिडियामा जानुअघि र कम्पनीबाट अलग भएपश्चात पनि केही चेकहरूमा हस्ताक्षर गरेको देखिएको, प्रबन्ध निर्देशकजस्तो जिम्मेवार पदमा रही चेकमा हस्ताक्षर गर्ने गरेको लगायतका आधार लिएको छ।

आदेशमा छ, 'प्रतिवादी रवि लामिछानेको हकमा रवि लामिछानेले उक्त रकम गोर्खा मिडिया नेटवर्क प्रालिको नाममा

आफैँ अदालतमा हाजिर हुने इच्छा

काठमाडौंको स्वर्णलक्ष्मी सहकारी ठगीमा पनि लामिछाने प्रतिवादी छन्। जिल्ला अदालत काठमाडौंले यसअघि नै लामिछानेसहितका प्रतिवादीहरूविरुद्ध पक्राउ पूर्जा जारी गरिसकेको छ। सरकारी वकिल कार्यालयले प्रहरीको अनुसन्धान प्रतिवेदनका आधारमा जिल्ला अदालतमा मुद्दा दायर गरिसकेको छ। यसले गर्दा पोखराको सूर्यदर्शन सहकारी ठगीमा धरौटीमा रिहा भएका लामिछाने फेरि पक्राउ पर्ने अवस्था छ। तर, रविले आफैँ अदालतमा उपस्थित हुने इच्छा गरेका छन्।

रवि काठमाडौंको स्वर्णलक्ष्मीसँगै रूपन्देहीको सुप्रिम सहकारी, चितवनको सहारासँगै पर्साको सानो पाइला सहकारी ठगीमा पनि आरोपी छन्। तत्कालीन गोर्खा

मिडिया नेटवर्कले सञ्चालन गरेको न्यालेक्सी फोरके टेलिभिजनमा प्रबन्ध निर्देशक छँदा लामिछानेले नेटवर्कका अध्यक्ष गितेन्द्रबाबु (जीबी) राईले विभिन्न सहकारीबाट अवैधानिक रूपले ल्याएको हजारौँ बचतकर्ताको वचतलाई अपचलन गरेको आरोप छ। जिवी भने हालसम्म फरार छन्। गत ४ असोजमा सांसद सूर्य थापा संयोजक रहेको संसदीय छानविन समितिले लामिछानेलाई सहकारीको वचत अपचलनमा जिम्मेवार रहेको ठहर गरेको थियो। सोही आधारमा प्रहरीले पक्राउ गरेर लामिछानेसहितलाई अनुसन्धान गरेको हो। प्रहरीको अनुसन्धान प्रतिवेदनका आधारमा सरकारी वकिल कार्यालयले जिल्ला अदालतमा मुद्दा दायर गरेको हो।

कसलाई कति धरौटी ?

पूर्वडीआईजी छविलाल जोशी	: ८८ लाख
पूर्वगृहमन्त्री रवि लामिछाने	: ६५ लाख
लीला पछाई	: ३७ लाख
पूर्वप्रहरी रामबहादुर खनाल	: १५ लाख
पूर्वसांसद मीना गुरुङ	: ५ लाख

राज्य पछि लागेपछि कसैको केही लाग्दैन भन्ने भाष्यलाई गलत हो भन्ने स्थापित गर्‍यो। राज्य, गठबन्धनले जतिसुकै प्रतिशोध गरे पनि न्यायालयमाथि विश्वास थियो, जुन अफ बढेर गएको छ।

मणिष गठा

कार्यवाहक प्रवक्ता, रास्वपा

सञ्चालनमा रहेको ग्लोबल आइएमई बैंकको खाता नम्बरबाट सन् २०२१ को जनवरी २२ मा जम्मा गरेको देखिँदा सहकारीको रकम निज प्रतिवादीको खातामा आउने र त्यहाँबाट अन्त्य जाने कार्यसमेत भएको देखिएको र अन्य प्रतिवादीसँगको अन्तरसम्बन्ध तथा बैंक खाताको ट्रान्जेक्सनको आधारमा प्राप्त प्रमाणबाट निज प्रतिवादी अहिले नै कसुरदार रहेनछन् भन्न सकिने मनासिब आधार नदेखिएता पनि तत्काल माथि उल्लेखित प्रमाणबाट पछि प्रमाण बुझ्दै जाँदा ठहरे बमोजिम हुने नै हुँदा निज प्रतिवादी रवि लामिछानेबाट फौजदारी अपराध कार्यविधि साँहताको ०६८ र ०७२ समेतको आधारमा धरौटीको ६५ लाख लिई वा सो बराबरको जेथा वा बैंक जमानत लिई वा दिन नसकेमा दफा ८० बमोजिम थुनामा राख्नु।

अदालतको आदेशपछि लामिछानेले पार्टीका नेताहरूलाई भेटेका छन्। भेटपछि रास्वपा सांसद सोविता गौतमले लामिछानेले आदेशपछि भेटेदा आफूले गलत नगरेको प्रतिक्रिया दिएको पत्रकारहरूलाई जानकारी दिइन्।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

श्रम कूटनीतिमा असफल बन्दै सरकार

ममता थापा

काठमाडौं- वैदेशिक रोजगारीमा जाने नेपालीको चाप बढ्दै गएको पनि श्रम गन्तव्य मुलुकहरूसँग श्रम सम्झौता गर्ने कार्यमा सरकार कमजोर देखिएको छ। नेपालीहरूको रोजगार गन्तव्य विस्तार हुँदै गएको सन्दर्भमा ती मुलुकहरूसँग श्रम सम्झौता सरकारको प्राथमिकतामा पर्नुपर्ने हो। तर, सरकारले यसलाई प्राथमिकतामा राखेर काम गर्न नसकेको सरोकारवालाहरू बताउँछन्।

श्रम सम्झौता नहुँदा गन्तव्य मुलुकमा गएर काम गर्ने कामदारहरूको सुरक्षाका साथै उनीहरूको श्रम अधिकार कुण्ठित हुने कुरामा सरकार सजग बन्न नसकेको देखिन्छ। हाल विश्वका १७८ मुलुकमा नेपालीहरू रोजगारीका लागि पुगेका सरकारी तथ्यांकमा देखिन्छ। तर अहिलेसम्म १२ वटा देशसँग भएको श्रम सम्झौतालाई मात्र सफलता मानेर बसेको छ सरकार। हालसम्म श्रम सम्झौता भएका मुलुकहरूमा कतार, दक्षिण कोरिया, बहराइन, जोर्डन, मलेसिया, जापान, मरिसस, युनाइटेड अरब इमिरेट्स (युएई), इजरायल, वेलायत, रोमानिया र जर्मनी हुन्। नेपालीहरूको प्रमुख गन्तव्यको रूपमा रहेको साउदी अरेबियासँगसमेत श्रम सम्झौता हुन सकेको छैन।

श्रम सम्झौता भइसकेका मुलुकहरूसँग पनि समयमा नवीकरण

श्रम सम्झौता नहुँदा गन्तव्य मुलुकमा गएर काम गर्ने कामदारहरूको सुरक्षाका साथै उनीहरूको श्रम अधिकार कुण्ठित हुने कुरामा सरकार सजग बन्न नसकेको देखिन्छ। हाल विश्वका १७८ मुलुकमा नेपालीहरू रोजगारीका लागि पुगेका सरकारी तथ्यांकमा देखिन्छ। तर अहिलेसम्म १२ वटा देशसँग भएको श्रम सम्झौतालाई मात्र सफलता मानेर बसेको छ सरकार।

गर्न सरकार असफल देखिएको छ। हाल तीनवटा मुलुकसँग सम्झौता नवीकरण गर्नुपर्ने छ। मलेसियासँगको सम्झौता वि.सं. २०७९ मै नवीकरण हुनुपर्ने थियो तर दुई वर्ष विवादसम्म हुन सकेको छैन। श्रम सम्झौता नवीकरणका लागि निरन्तर प्रयास गर्दै आएका मलेसिया सरकारको बेवास्ताले सम्भव हुन नसकेको श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयका सहायक प्रवक्ता वसन्त बोहोरा बताउँछन्। दक्षिण कोरियासँग भएको श्रम सम्झौताको म्याद सन् २०२० मै सकिएको हो। कोरियाकै विभिन्न समस्याले श्रम सम्झौता नवीकरणमा ढिलाइ भएको मन्त्रालयको जवाफ छ। त्यसैगरी, कतारसँगको

सम्झौता पुनरावलोकनको विषय त्यत्तिकै अस्किएको छ। सन् २००५ मा भएको सम्झौतावमोजिम श्रमिकहरू काम गर्न बाध्य हुँदा, उनीहरू समयसापेक्ष सेवा सुविधाबाट वञ्चित छन्। पुनरावलोकनको प्रयास गरिए पनि सफल हुन सकेको छैन। यता, अफ्रिकी मुलुक मौरिसससँग सन् २०१९ मा श्रम सम्झौता भएर पनि कामदार पठाउन सकेको छैन। 'त्यहाँको निर्वाचन, सरकार परिवर्तन, उताबाट आधिकारिक जानकारी नआउनुलगायतका कारण समस्या भएको हो,' सहायक प्रवक्ता बोहोराले प्रभावसँग भने, 'तीन महिनाअघि पत्र पठाउँदा जवाफ आएन, नबनिर्वाचित प्रधानमन्त्रीसँग कुराकानी हुँदै छ।'

श्रमविद् डा. गणेशमान गुरुङ नेपालको श्रम कूटनीति कमजोर हुँदा सम्बन्धित मुलुकहरूसँग श्रम सम्झौता हुन नसकेको बताउँछन्। 'हामीले श्रम सम्झौताका लागि उनीहरूलाई 'कम्बिन्स' गराउन सकिरहेका छैनौं, उनले भने। भएका सम्झौता पनि कर्मकाण्डी बनेको उनको भनाइ छ। 'सम्झौतामा उल्लिखित श्रमिकका हक, अधिकारको विषय कार्यान्वयन भएको छैन भनेर सरकारले अहिलेसम्म अनुगमन गरेको छैन। कामदारको न्यूनतम पारिश्रमिक, ओभरटाइमवापतको अतिरिक्त ज्याला, बिमामा समेटिएका प्रावधानलगायत विषय कतिको लागू भएको छ भनेर आजसम्म अनुगमन भएको छैन,' श्रमविद् गुरुङ भन्छन्, 'कागजमै सीमित गर्ने हो भने सम्झौता गर्नुमात्र अर्थहीन छ।' पाँच हजारभन्दा धेरै नेपाली रोजगारीका लागि पुगेका देशसँग श्रम सम्झौता अनिवार्य गर्नुपर्ने श्रमविद् गुरुङको भनाइ छ।

थप १० देशसँग सशर्तताको तयारी श्रम मन्त्रालयले थप १२ देशसँग श्रम सम्झौताको तयारी गरिरहेको जनाएको छ। पछिल्लो समय धेरै संख्यामा नेपाली पुगेका युरोपेली मुलुकहरू पोर्चुगल, पोल्यान्ड, क्रोएसिया, माल्टा, साइप्रसलगायत १२ देशसँग सम्झौताको प्रयास भइरहेको मन्त्रालयका सहायक प्रवक्ता बोहोराले जानकारी दिए।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

जनहितमा जारी सन्देश

जाडोमा आगो ताप्दा, हिटर चलाउँदा वा गिजरको प्रयोग गर्दा अपनाउनु पर्ने सावधानीहरू

जाडो याममा शरीर वा कोठालाई न्यानो बनाइराख्न आगो ताप्ने, हिटर बाल्ने, गिजरको प्रयोग गर्ने लमायतका उपायहरू गरिए पनि पर्याप्त सावधानी नअपनाउँदा अप्रिय घटनाहरू हुने गरेका छन्। त्यसैले त्यस्ता कार्य गर्दा सावधानीका निम्न उपायहरू अपनाउाँ:

हावा ओहोरदोहोर हुने ठाउँ वा कोठामा मात्र आगो ताप्ने, हिटर बाल्ने वा गिजर प्रयोग गर्ने

कोइलाजन्य स्रोतबाट सकेसम्म आगो नतापाँ

आगो ताप्दा वा हिटर बाल्दा कागज, कपडा जस्ता छिटो जल्ने खालका सामग्री नजिकै नराखौं

आगो तापिसकेपछि त्यसलाई पूर्ण रूपमा निमाउने गरौं

हिटरको प्रयोग गर्दा समय-समयमा चलिरेको हिटरलाई बन्द गर्ने गरौं

सुत्नअघि अनिवार्य रूपमा हिटर बन्द गरौं

गिजरको मुख्य मेसिनलाई बाथरूम बाहिर खुला ठाउँमा जडान गरौं

गिजर खोलेर लामो समयसम्म बाथरूममा बस्ने नगरौं

गिजर प्रयोग गरेर नुहाउँदा संभव भएसम्म बाथरूमको झ्याल बन्द नगरौं

प्रभाव दैनिक | www.prabhavonline.com | प्रभाव पब्लिकेशन प्रा. लि. काठमाडौं

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

भूकम्पको

पूर्वतयारीमा लागौं

तिब्बतको सिगात्से क्षेत्रमा मंगलबार ६.८ म्याग्निच्युडको भूकम्प गयो। उक्त भूकम्पका कारण १२६ जनाको मृत्यु भयो भने कयौं घाइते भए। लेक क्षेत्र भएको र बस्ती कम भएकोले पनि मानवीय क्षति कम भएको बताइएको छ। जबकि यो भन्दा कम क्षमताको भूकम्पले नेपालमा धेरै धनजनको क्षति गयो। अधिल्लो कातिकमा जाजरकोट केन्द्रबिन्दु बनाएर गएको ६.४ म्याग्निच्युड भूकम्पले १५७ जनाको ज्यान लिएको थियो भने ४०० हाराहारीमा घाइते भएका थिए।

भूकम्प १० वर्षअघि २०७२ को ७.८ म्याग्निच्युडको भूकम्पले नेपालमा ९ हजार मानिसको ज्यान लिएको थियो। धनजनको क्षतिको कुनै लेखाजोखा नै भएन। नेपालको पहाडी क्षेत्र र हिमाली क्षेत्र भूकम्पको दृष्टिले निकै जोखिमपूर्ण मानिन्छ। भूकम्पपछि पहिरो जाने, ताल फुटेर बाढी जानेजस्तो जोखिम उत्तिकै छ। पहाडी क्षेत्रको घर भएको जमिन भासिएर पहिरो जाने, नदी किनारामा रहेका घरहरू बाढीका कारण बगाउनेजस्ता जोखिम उत्तिकै हुन्छन्।

सामान्यतया ठूला भूकम्प गएको क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी मापन गरिएभन्दा बढी करिब १०० वर्षसम्म नआउने बताइन्छ। तर यसो भन्दैमा इन्डियन र चाइनिज प्लेटका कारण नेपालको हिमालय क्षेत्र भूकम्पको सक्रिय क्षेत्र भएकोले हाइसञ्चो मानेर बस्ने अवस्था छैन। यस्तो अवस्थामा नेपालले यी क्षेत्रमा भूकम्पको पूर्व तयारी अहिलेबाटै गर्नु आवश्यक छ।

तर यस्तो विषयमा न त सरकारले पूर्वतयारी थालेको छ न त सर्वसाधारणले नै यसलाई गम्भीरतापूर्वक लिएका छन्। भूकम्पका कारण नेपालले पटकपटक क्षति बेहोर्दा पनि 'हुने हार, दैव नटार' शैलीमा सरकार र सर्वसाधारण दुबै प्राकृतिक विपत्तिको पूर्व तयारीमा अझै लागेको देखिन्छ। पूर्वतयारी गरे जोखिम कम गर्न सकिन्छ। विकसित देशले जहिल्यै जेसुकै विषयमा पूर्वतयारीमा विशेष जोड दिन्छ।

विकसित देश भनिए पनि विपद्मा गरिवी र अभाव छल्ड्ग देखिन्छ। तिब्बतमा पनि भूकम्पपछि यो देखियो। यद्यपि अत्याधिक चिसो क्षेत्रमा त्यहाँको सरकारले नागरिकलाई उचित उद्धार र व्यवस्थापन थालिसकेको छ। नेपालमा यही गतिको भूकम्प गएको भए ठूलो क्षति हुने देखिन्छ। राहत र उद्धारका लागि देशले सक्ने अवस्था छैन, यसका लागि विदेशी दातृ निकाय गुहार्न पर्ने हुन्छ। देश स्वाभिमानि भन्ने तर हरेक क्षण आपतैआपतमा बिताउने नेपालको यो अवस्थालाई सुधार्न पनि अब पूर्वतयारीको विषयमा सरकारले जोड दिनैपर्छ। सर्वसाधारण पनि यस विषयमा अब चनाखो हुनैपर्छ।

■ गणेश गिरी

हालैका दिनमा सरकार र सरकारसम्बद्ध दलहरू स-साना पार्टीले दुःख दिए भन्ने मनस्थितिमा पुगेर स-साना दलका गतिविधिलाई नियन्त्रण गर्ने उद्देश्यले संविधान संशोधन गर्ने मकसद लिइरहेका देखिन्छन्। त्यसो भएमा मुलुकमा फेरि एकपटक अर्को राजनीतिक द्वन्द्व हुने अवस्था देखिएको छ। जुन मकसद देश र जनताका लागि प्रत्युत्पादक हुने छ र स्वयं सत्ताधारी दलहरूलाई समेत उक्त कार्य प्रत्युत्पादक ठहरिने छ। यदि संविधान संशोधन गर्ने हो भने विज्ञसहितको सर्वदलीय संयन्त्र बनाएर संविधानका कुन-कुन बुँदाहरूमा परिवर्तन गरिनु जरुरी छ भन्ने व्यापक छलफल र परामर्श गरी आउने निष्कर्षका आधारमा सबैलाई मान्य हुनेगरी संशोधन गर्न जरुरी छ।

देश अहिले दिशाहीन अवस्थामा छ। मुलुकले निश्चित लक्ष्य लिन सकेको देखिँदैन। हरेक क्षेत्रमा भद्रगोलपूर्ण अवस्था देखिन्छ। विकास निर्माणलाई कसरी अगाडि बढाउने भन्ने त्यस्तो निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू खासै देखिएका छैनन्। उद्योगधन्दाहरूको संख्या पनि बढ्न सकेको छैन। विकास निर्माणका काम प्रायः ठप्प छ। बेरोजगारी भन्नुभन्नु बढ्दो छ। हरेक वर्ष शैक्षिक क्षेत्रबाट उत्पादन हुने युवा जनशक्तिलाई स्वदेशमै कसरी रोजगारी दिन सकिन्छ भन्नेमा सरकारको तर्फबाट खासै गृहकार्य भएको देखिँदैन। हाल भएका उद्योगधन्दा पनि बन्द होला कि भन्ने स्थिति छ। चलिरहेका पनि पूर्णक्षमतामा सञ्चालन हुन सकिरहेका छैनन्। विकास निर्माणमा सरकारले पर्याप्त बजेट खर्च गर्न सकेको देखिँदैन। साधारण खर्चमै राज्यको बढीभन्दा बढी स्रोत साधन खर्च भइरहेको हुँदा चलिरहेका विकास निर्माणका कार्यमासमेत सुस्तता छाएको देखिन्छ।

देशव्यापीरूपमा फैलिरहेको भ्रष्टाचारलाई नियन्त्रण गर्न नागरिकहरू आफैँ पनि सजग हुनुपर्ने देखिन्छ। घूस नखुवाए पनि सरकारी संयन्त्रबाट काम लिन सकिन्छ भन्ने मानसिकता बनाउन जरुरी छ। कतिपय अवस्थामा छोटो काम लिनका लागि नागरिकले पनि अनाहकमा अतिरिक्त रकम कर्मचारीलाई बुझाउने गरेको पाइन्छ। तसर्थ हामीले आफ्नो मानसिकतामा पनि परिवर्तन ल्याउन जरुरी छ। भ्रष्टाचार भए नभएको हेर्ने निकाय अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगका कार्यालयहरू स्थानीय तहसम्म विस्तार गर्नुपर्ने देखिन्छ।

हिजो आज आधुनिक सेवा पद्धति विस्तार गर्ने नाममा हरेकजसो सरकारी कार्यालयहरूमा अनलाइन सेवा लिन सकिने भनिएता पनि नागरिकले सहज तरिकाले सेवा लिन पाइरहेका छैनन्। अनलाइन सेवा प्रदान गर्ने कार्यालयहरूमै नागरिक पुगेर सम्बन्धित फाँटका अधिकारीहरूलाई अतिरिक्त शुल्क नबुझाएसम्म सहजै काम लिन सकिने अवस्था छैन। जनतासँग सीधा सम्पर्कमा रहने त्यस्ता कार्यालयहरूको माथिल्लो तहबाट समय-समयमा प्रभावकारी अनुगमन र नियमन हुन जरुरी छ। त्यसतर्फ सरकारले तत्काल सोच्नुपर्ने देखिन्छ।

हालका दिनहरूमा महँगी भन्ने बढेको छ। महँगी नियन्त्रणमा छ वा महँगीलाई हामीले नियन्त्रण गरिरहेका छौं भन्ने अन्याय देखिन्छ। नेपाल राष्ट्र बैंकको तथ्यांक पत्याउनलायक बुकिङ गर्छन्। त्यसमा पनि इसेवाबाटै भाडा रकम ट्रान्सफर गर्ने गरिएको छ। सम्बन्धित चालकले आफ्नो व्यक्तित्व खातामा रकम हाल्न लगाउँछन्।

यसरी व्यक्तित्व खातामा रकम हाल्न लगाएपछि उनीहरूले आम्दानीवापत राज्यलाई तिर्नुपर्ने राजस्व छल्छन्। घरधनीहरू ठाउँअनुसार कोठा, सटर र फ्ल्याटको मूल्य तोक्छन्। अहिले उपत्यकामा एउटै कोठाको मासिक भाडा पाँच हजारदेखि २० हजार रूपैयाँसम्म छ। एक फ्ल्याटको ३० हजारदेखि तीन दुई लाख र एउटा सटरको २५ हजारदेखि १९ लाखसम्म रहेको छ। खाली सटर २० लाखदेखि ५० लाखसम्म किनबेच हुने गरेको छ।

रोचक कुरा त के छ भने घरधनीहरू डेराबहालसँग यत्रो भाडा उठाउँछन्। तर, न उनीहरूलाई बिल दिन्छन् न राज्यलाई राजस्व तिर्छन्। अहिले कतिपय घरधनीहरूले मोबाइलमार्फत पनि कारोबार गर्ने गरेका छन्। उनीहरू डेराबहाललाई इसेवा, मोबाइल बैंकिङमार्फत भाडा रकम ट्रान्सफर गरिदिने भन्छन्। सोवमोर्सिम डेराबहालले रकम ट्रान्सफर गरिदिन्छन्।

कारण आन्दोलनतिर उन्मुख भइरहेको छ। आन्दोलनको कार्यक्रम फेरि पनि प्रारम्भ भएको छ। आन्दोलनको मोडालिटी बन्ने क्रममै छ। अबको आन्दोलन विगतको भन्दा केही फरक रूपमा अघि बढ्ने छ र सरकारलाई जनजीविका, सुशासन, भ्रष्टाचार नियन्त्रणका कुराहरूमा दबाव दिने योजना छ। निकट भविष्यमै संविधान संशोधन गरेर भए पनि देशमा देखिएका तमाम राजनीतिक समस्याहरू समाधान गरिनुपर्ने, न्याय प्रणालीमा सुधार गरिनुपर्ने, सार्वजनिक सेवाका नियुक्तिहरू पारदर्शी बनाइनुपर्ने, कूटनीतिक नियोगहरूमा दलीय भागबण्डाका आधारमा हुने नियुक्तिहरू रोकी प्रतिस्पर्धाका आधारमा सक्षम व्यक्तिहरूलाई कूटनीतिक सेवा राजदूतलगायतका महत्त्वपूर्ण पदहरूमा पदस्थापन गरिनुपर्ने कुरालाई राप्रपाले जोड दिइरहेको छ।

त्यसैगरी स्थानीय सरकारहरूलाई अझ बढी चलायमान बनाउनुपर्ने, स्थानीय तहका सेवाहरू न्यून शुल्कमै प्रभावकारी ढंगले प्रदान गरिनुपर्ने र स्थानीय क्षेत्रमा हुने विकास निर्माणसमेत प्रतिस्पर्धाका आधारमा पारदर्शी ढंगले हुनुपर्ने कुरामा राप्रपाले जोड दिँदै आएको छ।

हालैका दिनमा सरकार र सरकारसम्बद्ध दलहरू स-साना पार्टीले दुःख दिए भन्ने मनस्थितिमा पुगेर स-साना दलका गतिविधिलाई नियन्त्रण गर्ने उद्देश्यले संविधान संशोधन गर्ने मकसद लिइरहेका देखिन्छन्। त्यसो भएमा मुलुकमा फेरि एकपटक अर्को राजनीतिक द्वन्द्व हुने अवस्था देखिएको छ। जुन मकसद देश र जनताका लागि प्रत्युत्पादक हुने छ र स्वयं सत्ताधारी दलहरूलाई समेत उक्त कार्य प्रत्युत्पादक ठहरिने छ। यदि संविधान संशोधन गर्ने हो भने विज्ञसहितको सर्वदलीय संयन्त्र बनाएर संविधानका कुन-कुन बुँदाहरूमा परिवर्तन गरिनु जरुरी छ भन्ने व्यापक छलफल र परामर्श गरी आउने निष्कर्षका आधारमा सबैलाई मान्य हुनेगरी संशोधन गर्न जरुरी छ।

देशमा संवैधानिक राजतन्त्र पुनः फिर्कनुपर्छ भन्नेमा जनमत बढ्दो छ। आज मुलुक मियोविनाको दाईं गरेजस्तो तवरले चलिरहेको छ। ठूला-ठूला भ्रष्टाचारका काण्डमा मुछिएका नेताहरूलाई दण्डित गर्न सकिएको अवस्था छैन। कर्मचारीहरूलाई भ्रष्टाचारमा मुद्दा चलाएता पनि भ्रष्टाचारमा संलग्न राजनीतिक व्यक्तिहरूलाई उन्मुक्ति दिइँदै आएको देखिन्छ। राजनीतिक नेतृत्वमा कोही कसैले केही भन्ना कि भन्ने डर हराएर गएको छ। यदि मुलुकमा संवैधानिक राजतन्त्र रहिरहेको हुन्थ्यो भने विभिन्न दलमा संलग्न र भ्रष्टाचारमा लीप्त नेताहरूले छुट पाउने अवस्था हुँदैनथ्यो। उनीहरूले कहिलेकाहीँ मुलुकमा राजा पनि छन् र भोलिका दिनमा राजाले हामीविरुद्ध कदम चाल्ने हुन् कि भन्ने डर, श्रस वा अभाप गरिरहेका हुन्थे। र, केही भए पनि उनीहरू मुलुक र जनताप्रति दबावदेही हुन विवस हुन्थे भन्ने लाग्दछ। राजा

भएका धेरै मुलुकले अहिले पनि प्रशस्त उन्नति गरिरहेको हाम्रा अगाडि कैयौं उदाहरणहरू छन्। नर्वे, जापान, बेलायत, स्पेन, साउदी अरेबिया, कतारलगायतका देशले प्रशस्त उन्नति गरिरहेका देखिन्छन्। तसर्थ नेपालमा पनि संवैधानिक राजतन्त्र पुनर्वाहाली हुनु हरेक हिसाबले आवश्यकता बन्दै गएको देखिन्छ।

देशको माटो सुहाउँदो विकासको रणनीतिमा देश हिँडाउने अत्यन्त विकासप्रेमी राजनेताको ठूलो आवश्यकता छ। नेपालको विगत र वर्तमान हेर्ने हो भने तत्कालीन राजा महेन्द्रलाई जति दोष लगाए पनि उनीजति विकासप्रेमी र दूरदर्शी शासक नेपालले कम्मै पाएको देखिन्छ। हामीलाई आधुनिक सिंगापुर बनाउने लिक्नान यू. आधुनिक मलेसिया बनाउने महाधिर मोहम्मद, आधुनिक जापान बनाउने सम्राट मैजीजस्ता राजनेताहरू हुनु जरुरी छ। तर, हालसम्मको राजनीतिक कोर्स हेर्दा त्यस्तो विलक्षण प्रतिभायुक्त राजनेता यस देशले तत्काल पाउनसक्ने स्थिति देखिएको छैन। यद्यपि राप्रपका वर्तमान अध्यक्ष राजेन्द्र लिङ्देनले संसद्मै शपथ खाँदा थप शपथ भन्दै 'भ्रष्टाचार गरेर खानु आमामाको रगत खानु बराबर हो' भनेर कसम खाएको हुनाले र उनले ४२ दिनको छोटो समय देशको उपप्रधान एवं ऊर्जामन्त्री हुँदा कैयौं वर्षदेखि पिपिए नभएर त्यसै अड्किएर रहेका सयौं जलविद्युत् कम्पनीहरूलाई पिपिए गरिदिन निर्देशन दिएर राप्रपाले मौका पाए देश बनाउँछ भन्ने छनक दिएका छन्। यस हिसाबले यदि राप्रपको काँधमा देशको राजनीतिक जिम्मेवारी आएमा केही हदसम्म राप्रपाले देशलाई विकास र सुशासनको वाटोमा हिँडाउने छ भन्ने छनक देखिएको छ।

मुलुकमा पछिल्लो समय संविधान संशोधनको विषयले चर्चा पाइरहेको हुँदा अबको संविधान संशोधनले सबैलाई समेट्नसक्ने हुनुपर्दछ। राजासमेत देशका लागि अविच्छिन्न आवश्यकता हो भन्ने कुरालाई मनन गर्नु र मुलुकमा जबरजस्त लाईएको धर्म निरपेक्षता हटाएर देश सर्वधर्म समभावसहितको हिन्दू अधिराज्यको रूपमा स्थापित हुनु जरुरी छ। त्यसबाहेक वर्तमान राज्य संरचनामा राष्ट्रिय सभा र प्रदेश संरचनाहरूको खासै प्रभावकारिता नदेखिएका हुनाले त्यस्ता संरचनाहरू खारेज गरी प्रत्यक्ष निर्वाचित प्रधानमन्त्रीसहितको संसदीय व्यवस्था कायम गर्दै संवैधानिक संरचनाहरूसमेत परिवर्तन गर्नुपर्छ। वर्तमान संविधानले व्यवस्था गरेका कतिपय आयोगहरू निष्प्रभावी देखिएको हुँदा त्यस्ता आयोगहरूसमेत संविधान संशोधन हुँदा हटाएर राज्यको स्रोत, साधन अनि अनावश्यक खर्चहरू नियन्त्रण गरिनु जरुरी छ। त्यसतर्फ अब संविधान संशोधन गर्दा सम्बन्धित निकाय तथा सरोकारवालाहरूको ध्यानकर्षण होस्।

(लेखक राप्रपको युवा नेता तथा अधिवक्ता हुन्)

पाठक मञ्च

राजस्व अनुगमनमा प्रभावहीन सरकार

मनन्योग्य

चाणक्य नीति

प्राचार्य विद्यालयबाट फकी आउँदा आपका रूखमुनि ढुंगामा बसी किताब पढिरहेका विष्णुगुप्तलाई देखी ज्यादै प्रभावित भए। वस्त्र बदली स्नान गर्न कुवातिर लागे। आचार्यले स्नानका लागि पानी निकालेको देखी विष्णुगुप्तले गुरुका हातको डोरी तान्दै भन्न लागे- 'गुरुका सेवामा म छँदाछँदै किन कष्ट गर्नुहुन्छ, मलाई हजुर पाल्नुभएको थाहा भएन, क्षमा पाऊँ, पानी म निकाल्छु।' गुरुका यस्ता वचन सुनेर अनायास नै विष्णुगुप्त (चाणक्य) लाई आफ्ना पिताको सम्झना आयो। उनलाई यस्तो लाग्न थाल्यो कि म अब आफ्नो प्रतिज्ञा अवश्य पूर्ण गर्न सक्छु। अनि विष्णुगुप्त (चाणक्य) ले पत्र प्राप्त गरे र सहपाठीहरूसँग आँसु भाँदै भाँदै विदाई र गुरुबाट आशीर्वाद लिएर तस्मशिलातिर प्रस्थान गरे। नम्रता र श्रद्धापूर्वक विष्णुगुप्तले भने- 'म अनाथ विष्णुगुप्त हुँ। विश्वविद्यालयमा विद्या आर्जन

गर्ने इच्छा भएकाले हजुरका चरणको सेवा गर्न आएको हुँ र मैले राधासोहन गुरुजीबाट एउटा चिट्ठी पनि ल्याएको छु' भनी चिट्ठी आचार्यलाई दिए। चिट्ठी हेरेर आउने व्यक्ति तोजिलो एवम् विलक्षण बुद्धिको भन्ने जानी खुसी भएर भने- 'मेरो काम प्रयत्न हो, ईश्वरले तिमी कल्याण गर्नु, म प्रयत्न गर्छु, कूटीमा गएर विश्राम गर, बेलुका भेट हुन्छ, अनि कुरा गरौला' भन्दै आचार्यले एक शिक्षकालाई नामले पुकार्दै खाने, बस्ने प्रबन्धको निर्देशन दिएर आफू पहाउने कक्षातिर लागे।

पण्डित राधासोहनले विष्णुगुप्तसँग भने- 'मेरा एउटा सहपाठी आचार्य पुण्डरीकाक्ष छन् जो आजकल तक्षशिलामा नै आचार्य पदमा छन्। म उनका नाममा एउटा चिट्ठी लेखेर तिमी हातमा पठाइदिन्छु। ईश्वरले चाहे भने उनले तिमी प्रतिभावाट प्रभावित भएर कुलपतिसँग तिमी प्रवेशका लागि अनुरोध अवश्य गर्नेछन्।

आमनागरिक अर्थमन्त्री विष्णु पौडेललाई सोध्छन्, 'कुनै पनि वस्तु तथा सेवा खरिद गरेपश्चात् बिल पाउने अधिकार हुन्छ कि हुँदैन?' नेपालमा कहीं कतै पनि बिल दिने चलन छैन। व्यापारीदेखि घरधनीसम्म पैसा लिन्छन् तर बिल दिँदैनन्। सरकार भन्छ, कुनै पनि वस्तु तथा सेवा खरिद गरेपछि अनिवार्य रूपमा बिल लिनु।

अनि दिनेले नदिएपछि कसरी लिनु? सरकार बिल दिनुपर्ने व्यवस्था कडाइका साथ लागू गर्न सक्दैन। यसले आमनागरिक त मर्कामा परेका छन् नै सँगै राज्यलाई समेत ठूलो हानि नोक्सानी भइरहेको छ। पछिल्लो समय इसेवा, मोबाइल बैंकिङ, खल्लीलगायत वालेटहरू प्रचलनमा छन्।

अहिले चिया पसलदेखि होटल, रेस्टुरेन्ट, मेडिकललगायत जुनसुकै क्षेत्रमा यी वालेट सञ्चालनमा रहेका छन्। कुनै पनि पसल गएर सामान खरिद गरेमा व्यापारीहरू पैसाको साटो रकम ट्रान्सफर गरिदिनु भन्छन्। सोहीअनुरूप ग्राहकले पनि इसेवामार्फत रकम हालिदिन्छन्। तर, त्यो इसेवा सम्बन्धित व्यापारीको नाममा हुन्छ। कम्पनीको नाममा हुँदैन। जसका कारण उनीहरूले दिनमा लाखौंको कारोबार गरे पनि राज्यलाई भने व्यापार नभएको भन्दै राजस्व छल्छन्। त्यसो त हाल मुलुकमा सञ्चालनमा रहेका अधिकांश व्यापार व्यवसायको दर्ता

नै छैन। व्यापारीहरूले आफूले सकेसम्म राज्य र जनतालाई ठग्नै आएका छन्। यता, पठाओमार्फत दिनहुँ लाखौं सर्वसाधारण यात्रा गर्छन्। कहीं कतै जान हतार परेमा अहिले मानिसहरू सीधै पठाओ वा ट्याक्सी लिन्छन्। त्यसमा पनि इसेवाबाटै भाडा रकम ट्रान्सफर गर्ने गरिएको छ। सम्बन्धित चालकले आफ्नो व्यक्तित्व खातामा रकम हाल्न लगाउँछन्।

यसरी व्यक्तित्व खातामा रकम हाल्न लगाएपछि उनीहरूले आम्दानीवापत राज्यलाई तिर्नुपर्ने राजस्व छल्छन्। घरधनीहरू ठाउँअनुसार कोठा, सटर र फ्ल्याटको मूल्य तोक्छन्। अहिले उपत्यकामा एउटै कोठाको मासिक भाडा पाँच हजारदेखि २० हजार रूपैयाँसम्म छ। एक फ्ल्याटको ३० हजारदेखि तीन दुई लाख र एउटा सटरको २५ हजारदेखि १९ लाखसम्म रहेको छ। खाली सटर २० लाखदेखि ५० लाखसम्म किनबेच हुने गरेको छ।

रोचक कुरा त के छ भने घरधनीहरू डेराबहालसँग यत्रो भाडा उठाउँछन्। तर, न उनीहरूलाई बिल दिन्छन् न राज्यलाई राजस्व तिर्छन्। अहिले कतिपय घरधनीहरूले मोबाइलमार्फत पनि कारोबार गर्ने गरेका छन्। उनीहरू डेराबहाललाई इसेवा, मोबाइल बैंकिङमार्फत भाडा रकम ट्रान्सफर गरिदिने भन्छन्। सोवमोर्सिम डेराबहालले रकम ट्रान्सफर गरिदिन्छन्।

अनि राज्यलाई तिर्नुपर्ने राजस्व भने विभिन्न बहाना बनाएर छल्छन्।

लामो तथा छोटो रुटको गाडीले दिनमै पाँच हजारदेखि ५० हजार रूपैयाँसम्म आम्दानी गर्छन्। तर, यिनीहरू पनि यात्रूसँग पैसा लिन्छन्, टिकट दिँदैनन्। अर्को कुरा निजी संघसंस्था, होटल, रेस्टुरेन्ट, घरहरूमा काम गर्नेलाई बैंकमार्फत तलब दिइदिने। किनकि बैंकमार्फत दिँदा सरकारले तोकेको पारिश्रमिक १७ हजार ३०० रूपैयाँ दिनुपर्छ।

यद्यपि, अहिले यी क्षेत्रमा काम गर्ने अधिकांश मानिसको तलब मासिक पाँच हजारदेखि बढीमा १० हजार रूपैयाँ रहेको छ। अहिले देशभर १४ सयभन्दा बढी यातायात कम्पनी तथा पालिक रहेका छन्। यिनीहरूले दिनकै लाखौं आम्दानी गर्दछन्। तर, राज्यलाई कर तिर्ने बेला कम्पनी घाटामा रहेको देखाएर राजस्व छलिन्छ।

व्यापारी व्यवसायीहरूले आमसर्वसाधारणलाई लुटिरहँदा र राज्यलाई राजस्व छल्दासमेत सरकार मौन बसिरहेको छ। न स्थानीय तह अनुगमन गर्छ न सरकारी स्वामित्वकै वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण विभाग। यता, राजस्व विभाग पनि व्यापारीहरूले कर त छलिरहेका छैनन्? भनेर अनुगमनमा निस्कँदैन। प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली र अर्थमन्त्री पौडेल राजस्व उठाउन र उपभोक्ता ठग्नबाट

जोगाउन आवश्यक कदम चाल्न सक्दैनन्। वरु प्रधानमन्त्री ओली मन्त्रीदेखि सचिवलाई आफ्नो कार्यालयमा बोलाउँछन् अनि गफ हाक्छन्। व्यापारीहरू जनता र राज्यलाई ठगिरहेका छन्। किनकि सरकारभन्दा शक्तिशाली दलाली, व्यापारी, विचौलिया भएका छन् सरकारले अनुगमनमा चासो नदेखाउँदा एकातिर जनताले सहूलियता पाएका छैनन् अर्कोतिर राज्य राजस्वबाट वञ्चित भएको छ। त्यसैले, यसतर्फ सरकारको बेलेमा जान जाओस्।

- रूपा थापा, अक्तपुर

जानकारी

अब यस दैनिकले हरेक दिन पत्र-मञ्जुषा स्तम्भ सुरु गरेकाले पाठक वर्गहरूले आफूले चाहेको विषय वस्तु, सरकारी निकायको काम कारबाही वा पत्रिकामा सम्प्रेषण भएको समाचारका बारेमा पत्र लेख्नु भएमा त्यसलाई जस्ताको त्यस्तै प्रकाशन हुने जानकारी गराइन्छ। -संपादक

prabhabdailynews@gmail.com
facebook.com/prabhabonline

गाउँको विद्यालय: जहाँ सहरका विद्यार्थी पढ्छन्

उत्तर बुढामगर

ढोरपाटन (बागलुङ)- बसाइँसराइका कारण बागलुङका कयौँ ग्रामीण वस्ती उजाडिँदै गएको छ । गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्यलागतका सुविधा खोज्दै बजार भन्नेको अहिले पनि लको नै चलेको छ । स्थानीय सरकारले नागरिकको आधारभूत आवश्यकतालाई परिपूर्ति गर्न नसक्दा गाउँ रित्तिते अवस्थामा पुगेका हुन् ।

गाउँमा जनसंख्या घट्दै गएपछि विद्यालयमा विद्यार्थीसमेत घट्दै गएको छ । तर जिल्लाको बागलुङ नगरपालिका-१४ नारायणस्थानस्थित गणेश माध्यमिक विद्यालयमा भने त्यसको कुनै असर परेको छैन । बरु बजारबाट विद्यार्थी गाउँको विद्यालयमा पढ्न आउँछन् । पर्वत जिल्ला सदरमुकाम कुशमावजार नजिक पर्ने गणेश माविमा विद्यार्थीको चाप बढ्दो छ । बजारका निजी विद्यालय छोडेर गाउँमा आउने विद्यार्थीले यस विद्यालयको गरिमालाई थप बढाएको छ । यस विद्यालयमा फण्डे १०० भन्दा बढी विद्यार्थी अहिले अन्य जिल्लाबाट आएर अध्ययन गरिरहेका छन् ।

नारायणस्थान गाउँका विद्यार्थीले मात्रै नभई अन्य ठाउँबाट पढ्न आएका बालबालिकाले गणेश माविमा चाप बढेको हो । गत वर्षको तुलनामा यस वर्ष करिब ३५ विद्यार्थी कम छन् । यद्यपि चाप भने उस्तै छ । आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस विद्यालयमा ७५ विद्यार्थी अध्ययनरत रहेकामा चालु आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा ५५ जना रहेका छन् । कक्षा कोठा अभाव हुँदा कक्षा ११ र १२ विहानमा सञ्चालन गर्नुपरेको रिजालले

बताए । पुस्तकालयको अभाव हुँदा बालबालिकालाई चाहेअनुसार सुविधा दिन नसकेको उनको भनाइ छ । हाल कक्षा ११ र १२ मा ६५ जना विद्यार्थी अध्ययनरत छन् ।

हरेक वर्ष नारायणस्थानभन्दा बाहिर ठाउँबाट आउने विद्यार्थीको संख्या बढेको विद्यालयले जनाएको छ । विद्यालयले शैक्षिक गुणस्तर बढाउन थालेपछि तीन वर्षयता ३०० जना विद्यार्थी निजी विद्यालय छोडेर यहाँ आएका छन् । पछिल्लो समय गाउँका विद्यार्थीको आकर्षण सहरका निजी विद्यालयमा भए पनि यहाँ कुशमाको सहरबाट अध्ययन गर्ने बाहिरहेका छन् । सहजरूपमा शिक्षण सिकाइ गर्नका लागि १५ जनाभन्दा बढी विद्यार्थी भएको कक्षामा 'सेक्सन' छुट्ट्याएर पठनपाठन गराउँदै आएको छ । अंग्रेजी माध्यमबाट पढाइ हुने भएकाले पनि निजी विद्यालयबाट यहाँ विद्यार्थीको आकर्षण बढेको हो ।

विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरसमेत गण्डकी प्रदेशमा नै अब्बल मानिँदै आएको छ । यस विद्यालयमा २०७६/७७ मा नेपाल सरकारको नमूना विद्यालयमा छनोट भएको थियो । विद्यालयले विदा कटौती गर्दा विद्यार्थी नियमित विद्यालय आउने गरेका छन् । विद्यालयमा विद्यार्थीको संख्या बढेसँगै शैक्षिक गुणस्तरमा पनि जोड दिइएको विद्यालयका प्रधानाध्यापक एकनाथ रिजालले बताए । विद्यालयले शनिबारबाहेक दसैँमा १० दिन र तिहारमा एक सातामात्रै विदा गर्ने गरेको उनको भनाइ छ । विद्यालयले एसईसहित अन्य

परीक्षामा सतप्रतिशत नतिजा प्राप्त गर्ने हुँदा अन्य विद्यालयबाट आउने विद्यार्थीको आकर्षण बढेको रिजालले बताए । उनका अनुसार छिमेकी जिल्ला पर्वतको कुशमा बजारबाट दैनिक दर्जनौँ विद्यार्थी भोलिगुँ पुल र यान्त्रिक पुल तरेर यहाँ पढ्न आउने गर्दछन् । पर्वतमात्र नभई पोखरा, बागलुङको जैमिनी नगरपालिका, काठेखोला गाउँपालिका, बरेङ गाउँपालिकादेखि विद्यार्थीहरू यस विद्यालयमा आउने गर्दछन् ।

यस विद्यालयमा नि:शुल्क होस्टेलको सुविधा छ भने यहाँ बस्ने विद्यार्थीले खानाको मात्रै

शुल्क तिरे पुग्छ । अहिले १५० जना विद्यार्थीले आवासीय सुविधा लिएर अध्ययन गरिरहेका छन् । शिक्षक, कर्मचारी र यस ठाउँको समुदायले विद्यालयप्रति निकै चासो दिएकाले गर्दा विद्यार्थीको आकर्षण बढेको छ । यस ठाउँबाट धेरै मानिस बसाइँसराइ गरेर बाहिर गए पनि छिमेकी गाउँहरूबाट आउने संख्या बढी हुँदा विद्यार्थीको संख्यामा कमी छैन । टाढाका विद्यार्थी ल्याउनका लागि विद्यालयले स्कूल बस सञ्चालनमा ल्याएको छ । गरिव विद्यार्थीलाई नि:शुल्क आवासीय सुविधासमेत

दिइएको छ । नेपाल सरकारको नमूना विद्यालयमा छनोट गरेपछि अब २०७८/७९ देखि पाँच वर्षसम्म सात करोड ५० लाख रूपैयाँ बजेट कार्यान्वयनको चरणमा रहेको विद्यालयले जनाएको छ । विद्यालयले १५ वर्षअघि अंग्रेजी माध्यममा अध्यापन थालेपछि विद्यार्थीको आकर्षण बढ्दै गएको थियो । अहिले

विद्यालयमा भौतिक संरचनाको अभाव रहेको छ । नमूना विद्यालय अनुदान कार्यक्रमअन्तर्गत पाँच वर्षमा आउने सात करोड ५० लाखमध्ये पाँच करोड भौतिक पूर्वाधार तथा दुई करोड ५० लाख शैक्षिक गुणस्तरमा खर्च गर्न थालिएको छ । वि.सं. २०३७ सालमा स्थापना भएको विद्यालयमा कक्षा ४ देखि अनिवार्य कम्प्युटर शिक्षा, विज्ञान

प्रयोगशालालगायतका अतिरिक्त कक्षासमेत सञ्चालनमा छन् । १८ जना दरबन्दीका शिक्षक रहेको विद्यालयमा अन्य शिक्षक तथा कर्मचारी गरी ५० जना कार्यरत रहेका छन् । दरबन्दीबाहेकका शिक्षक तथा कर्मचारीलाई निजी स्रोतबाट तलब खुवाइएको अध्यक्ष विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष बालमुकुन्द शर्माले बताए ।

विद्यार्थीमैत्री शिक्षण सिकाइ, अंग्रेजी माध्यममा पढाइ, कम्प्युटर कक्षा, विविध सिर्जनात्मक शैली र अभ्याससहित पठनपाठन, सुविधा सम्पन्न पुस्तकालय अतिरिक्त कक्षा तथा क्रियाकलाप र चूस्त व्यवस्थापनका कारण गणेश मावि देशकै नमूना विद्यालयको रूपमा स्थापित अध्यक्ष शर्मा दावी गर्छन् । रासस

दावी विरोध सम्बन्धी वैदेशिक रोजगार विभाग काठमाडौँको सूचना
(प्रथम प्रकाशित मिति : २०८१/०९/२६ गते, शुक्रबार)

नेपाल सरकारबाट वैदेशिक रोजगार व्यवसाय सञ्चालन गर्न ईजाजत प्राप्त संस्था श्री VARSHA MANPOWER PVT. LTD. (इ.प.नं. २५४/०६७/६८) ले यस विभाग समक्ष कास्की जिल्ला पोखरा म.न.पा.वडा नं.८ स्थित शाखा कार्यालय रङ्ग गरी धरौटी रकम फिर्ता गरी पाउने भनी निवेदन पेश गरेकोले सो सम्बन्धमा कोही कसैको हक स्वामित्व तथा लेनदेनमा असर पर्ने भए वा कसैलाई मर्का पर्ने भएमा यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र सबुद प्रमाण सहित वैदेशिक रोजगार विभागमा सम्पर्क गर्न आउनु हुन सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यस विभागको मिति २०८१/०९/२४ को निर्णयानुसार यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । अन्यथा माग बमोजिम शाखा कार्यालयको ईजाजतपत्र रङ्ग गरी धरौटी रकम फिर्ता भै जाने व्यहोरा समेत यसै सूचनाबाट जानकारी गराइन्छ ।

तु-आवश्यकता

यस कम्पनीका लागि निम्न कर्मचारी आवश्यकता परेकाले योग्य व्यक्तिहरूबाट आफ्नो बायोडाटासहित यथासिध्द सम्पर्क गर्न अनुरोध गरिन्छ ।

1. PRO-3 (F/M)
2. ACCOUNTANT-1 (F/M)

नोट: +2 Passed, अंग्रेजी राम्रोसँग बोल्न लेख्न सक्ने, सम्बन्धित क्षेत्रमा अनुभवी, कम्प्युटरको ज्ञान हुनुपर्ने छ ।

तलब: आपसी समझदारीमा आवेदन तल दिइएको ईमेल वा टेलिफोनमा पठाउन सकिनेछ ।

Dulso Human Resources Pvt. Ltd.
Dhumborahi-4, Nepal. Tel: +977-014547688, Mobile: 980-3061585, Email: dulsohr500@gmail.com, Web: www.dulsohr.com.np

मधेश प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय
प्रादेशिक आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सालय
मधेश प्रदेश
मलंगवा, सर्लाही

बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना

प्रकाशित मिति: २०८१/०९/२६

यस कार्यालयबाट मिति २०८१/०८/११ गते प्रकाशित बोलपत्र आह्वान सम्बन्धी बिधुतीय सूचना अनुसार रितपूर्वक दाखिला हुन आएको बोलपत्रहरू मध्ये तपसिलमा उल्लेखित बोलपत्रदाताको न्यूनतम मुल्यांकित भई साभूत रूपमा प्रभावग्राही भई आएकोले सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २७ र ४७ प्रयोजनको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

तपसिल:

ठेकाका नं. र कार्यको विवरण	बोलपत्रदाताको नाम र ठेगाना	कबोल अंक (मु.अ.कर र PS समेत)
PAAH/Sarlahi/Works/NCB/080/081/01 Construction of Provincial Aayurved Yog.Panchkarma Hospital and Research Center, Gangapur, Sarlahi	Hamro-BNS-Jawahar J/V Mirchajya Karjanha Siraha	रु. ११९९६३६२७.९६/-

कार्यालय प्रमुख

Karnali Province Government
Ministry of Social Development
Education Development Directorate
Social Development Office, Dailekh

Invitation for Electronic Bids

First Date of Publication:-2081/09/26(10-Jan.2025)

1. Social Development Office, Dailekh invites Electronic bids under National Competitive Bidding-Single Stage Single envelope procedure from eligible Nepalese bidders to be Submitted through PPMO's e-GP system www.bolpatra.gov.np/egp for the package mentioned below.

Contract Information No.	Description of work	cost of bidding document (NRs)	Bid Bond Amount (NRs)	Estimate amount (NRs) Without VAT	Bid Security Pried
SDO/DLK/W/NCB/14/2081/082	Additional floors of campus building Kotdewal Jana Adarsh Campus Dungeshwar rural municipality-04, Dailekh	3000	125000	4162469.027	120 days

2. Information of Deposit the cost of Bidding Document in Bank: - Rastriya Banija Bank Dailekh . Bank Account Number: - 401010020203000 Province Account unit office dailekh . Name Office: - Social Development Office Dailekh. Office Code:-3500167016 Rajaswo shirshak no:-14229

3. Electronic bid must be submitted to Social Development Office Dailekh through PPMO's [website:www.bolpatra.gov.np/egp](http://www.bolpatra.gov.np/egp)

Chief Social Development Officer

Amadablam Mini Hydro Limited
Nilopul, Kapan, Kathmandu, Nepal
Phone: 9841540132, Email: amadablamhydro@gmail.com

Invitation for Electronic Bids

Contract Identification No.: AMHL/NCB/W/2081/82-01
Date of Notice Publication: 10 January 2025

1. Amadablam Mini Hydro Limited (AMHL) has received a subsidy from the Alternative Energy Promotion Centre (APEC), towards the cost of the Amadablam Mini Hydro Project (911kW) and intends to apply the funds to cover eligible payments under the Contract. Bidding is open to all eligible Bidders as per Section V of the Bidding Document.

2. The AMHL invites Electronic Bids from eligible bidders for the Works "Installation of Underground Transmission and Distribution Components of Amadablam Mini Hydro Project (911 kW) at Khumbu Pasanglhamu Rural Municipality, Ward No 4, Solukhumbu" under National Competitive Bidding (NCB) – Single Stage Two Envelope (1S2E) Bidding procedures. Only eligible National Bidders with the following key qualifications should participate in this bidding:

- Minimum Average Annual Construction Turnover of the best 3 years within the last 10 years: NRs. 97 Million
- Minimum Work experience of similar size and nature: At least One (1) Contract within the last ten (10) years that has been successfully or substantially completed and that is similar to the proposed works: NRs. 59 Million

3. Under the Single Stage, Two Envelope Procedure, Bidders are required to submit simultaneously two separate Bids, one containing (i) the Technical Bid and the other (ii) the Price Bid as per the provision of ITB 21 of the Bidding Document.

4. Eligible Bidders may obtain further information and inspect the Bidding Documents at the office of Amadablam Mini Hydro Limited, Nilopul, Kapan, Kathmandu or may visit PPMO e-GP system www.bolpatra.gov.np/egp.

5. Complete set of Bidding Documents for the task in English is available online and may be downloaded for e-submission from the e-GP system of PPMO: www.bolpatra.gov.np/egp. Bidder, submitting their bid electronically, should deposit the cost of the Bidding Document (non-refundable fee) of NRs. 10,000 to the AMHL's Current Account Number: 55506334597, Siddhartha Bank Limited, Hattisar, Kathmandu Branch and a scanned copy in PDF format of the voucher/receipt of the deposited amount must be submitted/uploaded along with the Electronic Bid.

6. Pre-bid meetings shall be held at AMHL, Nilopul, Kapan, Kathmandu, Nepal at 11:00 A.M. on 27 January 2025.

7. Interested eligible and qualified Bidders are required to submit the Electronic Bids through e-GP system of PPMO: www.bolpatra.gov.np/egp on or before 1:00 P.M. on 10 February 2025.

8. Submitted Technical Electronic Bids will be opened in the presence of Bidder's representatives who choose to attend at 1:15 P.M. on 10 February 2025 at the office of AMHL, Nilopul, Kathmandu, Nepal. But nothing shall bar the opening of Bids by the reason only that any Bidder or its agent is not present. The bidder's representative should bear with authorization duly signed by the authority of the firm at the time of Bid opening.

9. Bids must be valid for a period of 120 days counting from the date of technical bid opening and must be accompanied by a scanned copy of the bid security in pdf format, amounting to a minimum of NRs. 2,400,000.00, which shall be valid for a minimum of 30 days beyond the bid validity period (i.e., Valid up to a minimum of 9 July 2025).

10. If the Bidder wishes to submit the bid security in the form of cash, the cash should be deposited in AMHL's Current Account Number: 55506334597, Siddhartha Bank Limited, Hattisar, Kathmandu Branch and a scanned copy in PDF format of the voucher/receipt of the deposited amount must be submitted/uploaded along with the Electronic Bid.

11. Other details are provided in the uploaded Bidding Documents available on the e-GP system of PPMO: www.bolpatra.gov.np/egp.

मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
बागमती प्रदेश, हेटौडा

घरभाडामा लिने सम्बन्धी सूचना

प्रथम पटक सूचना प्रकाशित मिति: २०८१/०९/२६

यस मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको शैक्षिक कार्यक्रमहरू संचालन गर्नका लागि निम्न बमोजिमको शर्तमा घर भाडामा लिनुपर्ने भएकोले इच्छुक घरधनीहरू, व्यक्ति तथा संघसस्थाहरूले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिन भित्र रितपूर्वक सिलबन्दी प्रस्ताव यस प्रतिष्ठानको केन्द्रिय कार्यालयमा पेश गर्न हुन सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

तपसिल

- हेटौडा बसपार्कबाट बढीमा ३ कि.मि. क्षेत्र भित्र रल्याब ढलान सडकसंग जोडिएको पक्क भवन हुनुपर्नेछ ।
- जग्गाको क्षेत्रफल कम्तिमा १५ धुर हुनुपर्नेछ । साथै, कम्तिमा ३४०० वर्ग फिट भएको घर, महिला र पुरुषको शौचालय छुट्टाछुट्टै हुनुपर्नेछ ।
- कम्तिमा दुइ पांग्रे सवारी साधन (५) वटा र चार पांग्रे सवारी साधन (२) वटा अट्ने पार्किंग स्थान हुनुपर्नेछ ।
- घरसम्म जाने सडक, खानेपानीको धारा र बिधुतको मिटर जडान भएको हुनुपर्नेछ ।
- घरधनीले यस प्रतिष्ठानमा आफै वा वारिसद्वारा दिन चाहेको भाडामा कबोल रकम पेश गर्न सक्नेछ । उक्त प्रस्तावमा घरको नापनक्सा र जग्गाधनी प्रमाणपुर्जाको प्रतिलिपि, किता नम्बर खुल्ने कागजातको प्रतिलिपि, आ.व. ०८१/०८२ को एकीकृत सम्पत्ति कर तिरेको रसिदको प्रतिलिपि, फर्म, सस्था वा कम्पनीको दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि, नविकरणको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि, आ.व. २०८०/०८१ को कर चुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि तथा व्यक्ति भए नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि पेश गर्नुपर्नेछ । साथै छनोट हुने प्रस्तावकले प्रतिष्ठानले मागे बमोजिमको बैक खाता नं र प्यान नं उपलब्ध गराउनु पर्दछ ।
- घरभाडालेको निर्धारण सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ तथा मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान (आर्थिक प्रशासन), नियमावली २०७७ बमोजिम हुनेछ ।
- घरभाडा लिने नलिने सम्बन्धमा अन्तिम निर्णय लिने अधिकार प्रतिष्ठानमा निहित रहनेछ । साथै पेश भएका सम्बन्धमा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा प्रतिष्ठानको निर्णय अन्तिममा मान्य हुनेछ ।
- प्रस्ताव मिति २०८१ माघ ११ गते कार्यालय समय भित्र प्रतिष्ठानको केन्द्रिय कार्यालय, टिसियन, हेटौडा १० मा दर्ता गर्नु पर्नेछ । न्याद नाघी आएको प्रस्ताव उपर कुनै कारबाही हुने छैन ।
- माथि उल्लेखित शर्त बाहेक अन्य विषयमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

थाहा फिल्म फेस्टिभलमा २० फिल्म

थाहा फिल्म फेस्टिभलको दोस्रो संस्करण यही पुस २० गतेदेखि सुरु हुने भएको छ । तीन दिन चल्ने फेस्टिभलमा शर्ट फिल्म, फिचर फिल्म र डकुमेन्ट्रीसमेत गरि २० फिल्म प्रदर्शन हुनेछ ।

शुक्रवार, २६ पुस २०८१ (Friday, January 10, 2025)

'कासांड'को प्रिमियरमा चहलपहल

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- आगामी पुस २६ गते रिलिज हुने तय भएको चलचित्र 'कासांड' को प्रिमियर गरिएको छ ।

प्रिमियरमा सिनेकर्मी र सञ्चारकर्मीको बाक्लो उपस्थिति थियो । कार्यक्रममा चलचित्र विकास बोर्डका अध्यक्ष दिनेश डिमी, निर्देशक दिपश्री निरौला, अनुप बराल, गायक कमल खत्री, मेलिना मैनालीलगायत कलाकार उपस्थित थिए ।

चलचित्रले गरिव, गरिवी र शोषण समुदायको सांस्कृतिक कथा प्रस्तुत गर्दछ । निर्माण पक्षले यो फिल्मले दर्शकको मन जित्न र विश्वास जगाउन सफल हुने बताएका छन् ।

सफल हुने बताएका छन् ।

चलचित्र 'कासांड' मा मा दयाहाड राई, सुजन निड्लेखु, जितु नेपाल, दिया मास्के, बुद्धि तामाङ, सुष्टि गौतम,

डोमा ह्योल्मो, प्रेम लोचन र सुरवीर पण्डितको अभिनय छ ।

यासा फिल्मस र पुरुषोत्तम प्रधान फिल्मसको प्रस्तुति रहेको यस

चलचित्रका निर्माता तथा छायांकन पुरुषोत्तम प्रधान हुन् । सह-निर्माता गोविन्द बोहरा हुन् । कार्यकारी निर्माता रूपा आइछरिड शर्पा छन् ।

फर्स्टलुकमा यस्तो देखियो फिल्म

'गुरु आमा'को पोस्टर

काठमाडौं (प्रस) - फिल्म 'गुरु आमा'को फर्स्टलुक अर्थात् पहिलो पोस्टर सार्वजनिक गरिएको छ ।

फिल्मका निर्माता तथा निर्देशक प्रेम सोनी सुनार हुन् । फिल्ममा मिथिला शर्मा, गौरी मल्ल, बुद्धि तामाङ, टिका सानु, सुस्मा थापा, सुशील पोखरेल, धुव कोइराला, उत्तम के.सी, गिरी बहादुर पुन लगायतका कलाकारको अभिनय छ ।

फिल्मले किशोर किशोरी कसरी दुर्व्यसनमा फस्छन्, सन्तान विग्रनुमा सञ्चर र अभिभावक कतिको जिम्मेवारी हुन्छन् भन्ने विषय कथा बनाएको छ । फिल्मले शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावकविकको सम्बन्धमा सुधार ल्याउने निर्देशक सुनारले बताए ।

रंगशाला

प्रधानमन्त्री कप क्रिकेटको उपाधि बैतडीलाई

प्रभाव संवाददाता

बैतडी- प्रधानमन्त्री कप महिला टि-२० सुदूरपश्चिम प्रदेशस्तरीय छनोट क्रिकेट प्रतियोगिताको उपाधि बैतडीले जितेको छ ।

फाइनल खेलमा बैतडीले कञ्चनपुरलाई ६ विकेटले पराजित गरेको हो ।

दशरथ चन्द क्रिकेट मैदान, सुन्दरखालीमा टस हारेर पहिला ब्याटिङ गरेका कञ्चनपुरले २० ओभरमा सबै विकेट गुमाएर ७१ रन बनायो ।

कञ्चनपुरका लागि रेवती धामीले ४१ रनको योगदान दिइन् । अन्य व्यतरले दोहोरो अड्डामा रन जोड्न सकेन्न् । बलिडर्तर्फ बैतडीका लागि जानकी थापाले दुई विकेट लिइन् । उनी वमन अफ दी फाइनल घोषित भइन् । बैतडीकी ऋतु कर्नाजिया प्रतियोगिताको सर्वोत्कृष्ट खेलाडी घोषित

भइन् । यस्तै कञ्चनपुरकी कप्तान विन्दु रावल उत्कृष्ट व्यटर, बैतडीकी करिश्मा थापा उत्कृष्ट बलर र डडेल्धुराकी जयन्ती भण्डारी उदीयमान खेलाडी घोषित भइन् ।

विजेता तथा उपविजेता खेलाडीलाई नेपाल क्रिकेट सङ्घ (क्यान) का अध्यक्ष चतुरवहादुर चन्द, राष्ट्रिय खेलकुद परिषद अन्तर्गत राष्ट्रिय

टोली तयारीका निर्देशक एवं ओलम्पियन दीपक विष्ट, क्यानका केन्द्रीय सदस्य धिरेन्द्र सावद, सुदूरपश्चिम प्रादेशिक क्रिकेट सङ्घका उपाध्यक्ष रमेश वोहरालगायतले पुरस्कार प्रदान गरे । समापन समारोहमा क्यान अध्यक्ष चन्दले क्रिकेटलाई सबैको साफा खेल बनाइने बताए ।

ओलम्पियन विष्टले क्रिकेटले नेपाललाई विश्वभरी चिनाएको बताए । क्रिकेटको विकासका लागि उल्लेख्य काम गरेकाका क्यान नेतृत्वको उनले प्रशंसा गरे । सुदूरपश्चिम प्रादेशिक क्रिकेट सङ्घको आयोजना र बैतडी जिल्ला क्रिकेट सङ्घको सहआयोजना यही पुस १९ गतेदेखि सुरु भएको प्रतियोगितामा प्रदेशका सात जिल्लाको टोली सहभागी थिए ।

नेपाललाई स्नुकरमा ऐतिहासिक पदक पक्का

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- अंकितमान श्रेष्ठले कोलम्बोमा भइरहेको तेस्रो सार्क स्नुकर च्याम्पियनसिपको सेमिफाइनल यात्रा तय गर्दै पदक पक्का गरेका छन् ।

सुर्स स्पोर्ट्स क्लबमा आयोजित च्याम्पियनसिपमा विहीवार अंकित आफ्नो समूहचरणमा दोस्रो हुँदै नकआउट चरण प्रवेश गरेका थिए । त्यसपछि उनले श्रीलंकाका सुसन्धा बोयेजुलाई निर्णायक फ्रेममा पराजित गर्दै ४-३ को जितसहित ऐतिहासिक पदक पक्का गरेका छन् ।

हार्ने दुवै खेलाडीलाई कांस्यपदक दिने प्रचलन छ । नेपाली खेलाडी अन्तर्राष्ट्रिय स्नुकर प्रतियोगितामा सहभागी भएको १८ वर्ष भएको छ, जसमा पहिलो पदक विजेता बनेका हुन् अंकित । प्रतियोगिता स्थलमा रहेका नेपाल विलियर्ड्स, स्नुकर एन्ड पुल एसोसिएसनका अध्यक्ष सरोज कुमार मुल्मीले भने, 'अंकितको नेपाललाई ऐतिहासिक पदक पक्का गरेका हुन् । यसअघि नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगिताबाट स्नुकरमा कुनै पदक जितेको थिएन ।'

३७ वर्षीय अंकितले बंगलादेशमा भएको सार्क स्नुकर च्याम्पियनसिपका अधिल्ला दुई संस्करण पनि खेलेका थिए । च्याम्पियनसिपमा पुर्च देशका १२ खेलाडी सहभागी छन् । अंकितसँगै कोलम्बो पुगेका आयुष गौतम भने समूह चरणबाटै बाहिरिए ।

अनिताको ह्याट्रिकका साथ पुलिसको पोस्टमा आधा दर्जन गोल

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- कप्तान अनिता बस्नेतको ह्याट्रिकसँगै एपिएफ क्लब एन्फा राष्ट्रिय महिला लिगअन्तर्गत फाइनल राउन्डमा शीर्ष स्थानमा उत्रिएको छ । एन्फा कम्प्लेक्समा विहीवार सम्पन्न विभागीय डर्बीमा एपिएफले नेपाल पुलिस क्लबलाई ६-० ले पराजित गरेको हो । लगातार तेस्रो जित निकालेको एपिएफले तीन खेलबाट ९ अंक जोडेको छ ।

पहिलो पराजय बेहोरेको पुलिसको चार खेलबाट सात अंक छ । एपिएफलाई जित दिलाउन सरु लिखले दुई र रेनुका नगरकोटेले एक गोल थपे । खेलको ११औं मिनेटमा अनिताको गोलमार्फत एपिएफले अग्रता लिएको थियो । ३७औं मिनेटमा रेनुकाले टोलीको अग्रता दोब्बर बनाइन् । ८६ र ८७औं मिनेटमा सरुले गोल गर्दा एपिएफको अग्रता ४-० मा पुगेको थियो । इन्जरी समयमा दुई गोल गर्दै अनिताले ह्याट्रिक पूरा गरिन् ।

Advertisement for Muskan Overseas Pvt. Ltd. providing recruitment services. Includes contact info: Samakhushi -26, Kathmandu, Nepal. Tel: +977-1-4495929. Email: muskanoverseas786@gmail.com.

Advertisement for Superb For Ultimate Manpower Solution Pvt. Ltd. providing recruitment services. Includes contact info: Malipau, Naxal (Brihapati School) Kathmandu, Nepal. Tel: +977-1-421444. Email: info@superbutimate.com.

Advertisement for Ujyalo Overseas Pvt. Ltd. providing recruitment services. Includes contact info: Kathmandu, Nepal. Tel: +977-1-410543. Email: ujyalooverseas2017@gmail.com.

Advertisement for EMPower HUNTR HR SOLUTION PVT. LTD. providing recruitment services. Includes contact info: Sinamangal - 09 Kathmandu Nepal. Tel: +977-01-4660541/42. Email: info@empowerhrnepal.com.np.

Advertisement for Reliance Recruitment Services Pvt. Ltd. providing recruitment services. Includes contact info: Maharguj, Chakrapesh, Kathmandu, Nepal. Tel: +977-1-4419528. Email: info@reliancehr.com.np.

Advertisement for Nasser Outsourcing Consultants Pvt. Ltd. providing recruitment services. Includes contact info: Ratopool-9, Kathmandu, Nepal. Tel: +977-1-4465090. Email: nocnepal@nassers.org.

Advertisement for Supreme Overseas Pvt. Ltd. providing recruitment services. Includes contact info: Koteswar-32, Kathmandu, Nepal. Tel: +977-1-4619716. Email: info@supremeoverseas.com.np.

Advertisement for AIR KINGS PLACEMENT PVT. LTD. providing recruitment services. Includes contact info: Kupandol-10, Lalitpur, Nepal. Phone No: 011-5424006, 5427196.

आन्द्र प्रदेशस्थित एक मन्दिरमा भागदौड हुँदा छ जनाको मृत्यु

नयाँदिल्ली- भारतमा हिन्दू धर्मावलम्बी भेला भएको एक मन्दिरमा भागदौड मच्चिँदा कम्तीमा छ जनाको मृत्यु भएको र अन्य कैयौं घाइते भएका अधिकारीहरूले विहीवार बताएका छन्। भारतको दक्षिणी राज्य आन्द्र प्रदेशमा रहेको श्री वेंकटेश्वर स्वामी (तिरुपति) मन्दिरको दर्शनका लागि प्रवेश द्वारमा टोकन लिन ठूलो भीड जम्मा भएका समय एकाएक भागदौड मच्चिएको थियो। 'हजारौं धर्मावलम्बी भेला भएको मन्दिर परिसरमा भएको दुर्भाग्यपूर्ण घटनामा छ जना भक्तजनको ज्यान गएको छ। दिवंगत आत्माको शान्तिका लागि म भगवानसँग प्रार्थना गर्दछु' राज्यको सतारुड तेलुगु देशम पार्टीका प्रवक्ता प्रेमकुरा जैनेले घटनाको पुष्टि गर्दै दुःख व्यक्त गरे। प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले मृतकका परिवारजनप्रति

लस एन्जलस डडेलो: पाँच जनाको मृत्यु, १५ सयभन्दा बढी घरमा क्षति

हल्लिउड, संयुक्त राज्य अमेरिका- अमेरिकाको लस एन्जलस वरपर फैलिएको डडेलोमा परी कम्तीमा पाँच जनाको मृत्यु भएको अधिकारीहरूले बुधवार बताएका छन्। डडेलो सहरमा प्रवेश गरेपछि घरहरूमा भएको आगलागीका कारण कम्तीमा एक हजार ५०० भन्दा बढी भवन जलेर नष्ट भएका छन् भने एक लाखभन्दा बढी मानिस आफ्नो घरबाट विस्थापित भएका छन्। लस एन्जलस काउन्टीका अग्नि नियन्त्रक एन्थोनी मारोनले आफू मातहतका कर्मचारीहरू विपत्तिको परिमाण र गतिसँग जुधिरहेको बताएका छन्। उनले भने, 'हामीले सबको प्रयास गरिरहेका छौं तर हामीसँग लस एन्जलसका सबै विभागहरूमा यसलाई हचान्डल गर्न पर्याप्त अग्नि नियन्त्रकहरू छैनन्।' पासाडेनाका अग्नि नियन्त्रक चाड अगस्टिनका अनुसार आगलागीका कारण ५०० भन्दा बढी भवन नष्ट भएका छन्। उनले आगलागी नियन्त्रणका लागि जुटेका रहेका अग्नि नियन्त्रकको प्रशंसा गर्दै आगलागी भीषण भएको र नियन्त्रणमा ल्याउन निकै कठिनाई भएको उनले बताए।

अगस्टिनले पत्रकारहरूसँग भने, 'उनीहरूको वीरतापूर्ण कार्यविना आज आगलागीका कारण मृत्यु हुनेको संख्या उल्लेखनीय रूपमा बढी हुने थियो।' लस एन्जलस डिपार्टमेन्ट अफ वाटर एन्ड पावरका प्रमुख कार्यकारी जेनिन ब्रिन्नेनेसेले प्यासिफिक पालिसडेसमा पानीका स्रोत (हाइड्रोन्ट) सुकेपछि पानीको जथाभावी प्रयोग नगर्न र जोगाएर नियन्त्रण गर्न आग्रह गरेका छन्। अमेरिकाका नवनिर्वाचित राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले बुधवार आफ्नो सामाजिक सञ्जालमाफर्त पानीको अभाव राज्यको वातावरणीय नीतिका कारण भएको दावी गरेका छन्। वास्तवमा, लस एन्जलसको अधिकांश पानी कोलोराडो नदीबाट आउँछ, र आवस्यीय प्रयोग वा फ्यान्ट फाइटिङको अलावा यसलाई खेतीमा सिंचाइका लागि प्रयोग गरिन्छ। अमेरिकी राष्ट्रपति जो बाइडेनले डडेलो नियन्त्रणका लागि केन्द्रीय स्रोत र साधनसमेतको व्यस्थापनमा ध्यान केन्द्रित गरिने बताएका छन्। उनले यसै साता इटालीको लागि तिन भएका आफ्नो भ्रमण रद्द गरेका छन्। बाइडेनले भने, 'हामी डडेलो नियन्त्रण गर्न जतिसक्दो प्रयास गरिरहेका छौं।' रासस/एएफपी

ट्रम्पले कार्यभार सम्हाल्नुअघि युक्रेनका सहयोगी राष्ट्रहरूले रक्षा बैठक गर्ने

स्टीन एयर बेस, जर्मनी- पश्चिमी सहयोगीहरू र युक्रेनी अधिकारीहरू राष्ट्रपति भोलोदिमिर जेलेन्स्कीसहित विहीवार जर्मनीको एक अमेरिकी बेसमा भेला भएका छन्। यसलाई अमेरिकामा रिपब्लिकन नेता डोनाल्ड ट्रम्पले राष्ट्रपतिको शपथ लिनुभन्दा पहिले हुने उत्तर एटलान्टिक सन्धि सङ्गठन (नाटो) गठकचन सन्स्यहरूको अन्तिम बैठकका रूपमा हेरिएको छ। अमेरिकी रक्षासञ्चालक अगस्टिनले रामस्टीन एयर बेसमा हुने २५औं वार्तामा किएभका लागि पर्याप्त सैन्य सहायता प्याकेजको घोषणा गर्ने अपेक्षा गरिएको छ। युक्रेनका राष्ट्रपति जेलेन्स्कीले आफू बैठकमा सहभागी हुने बुधवार अवेरमात्र बताएका छन्। जर्मनीका रक्षासञ्चालक वोरिस पिस्टोरियससँगै युक्रेनका सङ्घसमूहको बैठकमा नेटोका महासचिव मार्क रुट र युरोपेली सङ्घका विदेश नीति प्रमुख काजा कल्लास पनि सहभागी हुने अपेक्षा गरिएको छ। करिब तीन वर्ष लामो युद्धमा सलग रूसी र युक्रेनी सेनाले जनवरी २० मा ट्रम्पको

शपथग्रहणअघि नै आ-आफ्नो स्थान सुरक्षित गर्न खोजिरहेका छन्। किएभका लागि अमेरिकी सैन्य सहायताको आलोचना गर्दै आएका ट्रम्पले सत्तामा आएपछि युद्धको शीघ्र अन्त्य गर्ने वाचा गरेका छन् तर युद्धप्रति वा शान्ति सम्झौताका लागि कुनै ठोस प्रस्ताव गरेका छैनन्। राष्ट्रपति जो बाइडेनको नेतृत्वमा रहेको संयुक्त राज्य अमेरिका युक्रेनको सबैभन्दा ठूलो युद्धकालीन समर्थक भएको छ। अमेरिकाले फेब्रुअरी २०२२ देखि ६५ अर्ब डलरभन्दा बढीको सैन्य सहायता प्रदान गरेको छ भने एक वरिष्ठ अमेरिकी रक्षा अधिकारीका अनुसार सहायताको वारेमा 'पर्याप्त घोषणा' विहीवारको बैठकमा आउने सम्भावना छ। जर्मनी युक्रेनको दोस्रो ठूलो समर्थक हो। जर्मनीसँगबाट युक्रेनले अहिलेसम्म करिब ३० अर्ब अमेरिकी डलर प्राप्त गरेको छ। अस्टिनले बुधवार एएफपीसँग कुरा गर्दै युक्रेनमा अमेरिकी नेतृत्व 'आवश्यक' रहेको र किएभका लागि निरन्तर सैन्य सहयोग जारी हुनु महत्त्वपूर्ण रहेको बताए। रासस/एएफपी

चीनमा इलेक्ट्रिक गाडीको बिक्री ४०.७ प्रतिशतले बढ्यो

बेइजिङ- विश्वमा नवीकरणीय उर्जाबाट चल्ने गाडीको माग बढ्दै गएपछि चीनमा गत वर्ष विद्युतीय र हाइब्रिड सवारी साधनको बिक्री ४० प्रतिशतभन्दा बढीले बढेको छ। चाइना प्यासेन्जर कार एसोसिएसन (सिपिएए) ले विहीवार जानकारी गराएअनुसार 'सन् २०२४ को जनवरीदेखि डिसेम्बरसम्ममा एक करोड आठ लाख ९९ हजार वटा विद्युतीय गाडीको खुद्रा बिक्री भएको छ। हालैका वर्षहरूमा वेइजिङको उदार अनुदानबाट प्रेरित चिनियाँ विद्युतीय सवारीसाधनको बजारले व्यापक बृद्धि पाएको छ। सिपिएएका अनुसार गत वर्ष कुल खुद्रा बिक्रीको करिब आधा अर्थात्

४७.६ प्रतिशत हिस्सा विद्युतीय गाडीले ओगटेको थियो। सिपिएएको तथ्यांकअनुसार डिसेम्बरमा यस्ता गाडीको बिक्री संख्या १३ लाखभन्दा बढी पुगेको छ। यो वर्षभरिको तुलनामा ३७.५ प्रतिशतले बढी हो र यो लगातार पाँचौ महिना १० लाखभन्दा बढीको बिक्री हो। विश्वको सबैभन्दा ठूलो अटोमोटिभ बजार चीनमा घरेलु कार निर्माताहरूबीच कडा प्रतिस्पर्धा देखिएको छ। चिनियाँ बजारमा विवाइलीले अन्य कारको तुलनामा व्यापक बजार पाएको छ। शैजेन्स्थित कम्पनीले सन् २०२४ मा विश्वभर ४० लाखभन्दा बढी गाडी बिक्री गरेको थियो। रासस/एएफपी

जापानमा रोजगार कम्पनी: Central Association of Cooperative Businesses. LT. No. 316829. चालानी नं. ६०२३१०३६. १. Painting 2 0 187045 १६३.००५५

कुवेतमा रोजगार कम्पनी: Red Fort Consumer Goods Delivery Co. LT. No. 311849. चालानी नं. ६०२९६५९५. 1 LIGHT DRIVERS 21 0 160 ७५.५७५५

मलेसियामा रोजगार कम्पनी: SOUTHERN REALTY SDN BHD. LT. No. 316880. चालानी नं. ६०२३११०७. 1 Plantation Worker 120 0 1500 ४५.५७५०

साउदीमा रोजगार कम्पनी: NOUF PAK OPERATION AND MAINTENANCE CORPORATION. LT. No. 316843. चालानी नं. ६०२३१११००. 1 OFFICE BOY/CLEANER 2 0 1200 ४३.८८३३

Narayan Secondary School Keshargunj Ishworpur, Sarlahi Est:- 2020 Invitation for Online Bids First Date of publication: 2081/09/26 (10 January 2025) 1. Shree Narayan Secondary School, Keshargunj, Ishworpur Sarlahi invites electronic bids under National Competitive Bidding procedures. Bidding is open to all eligible Nepalese Bidders.

कुवेतमा रोजगार कम्पनी: THE BRUSH LADIES BEAUTY SALON. LT. No. 316944. चालानी नं. ६०२३१११०२. 1 Saloon Worker 0 1 160 ७५.५७५५

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन काउन्टर पशुपति विज्ञापन सेवा - सोह्रखुटे, नयाँबजार फोन नं. ४३५५७५६०, ९८४१८८०७७९९ ९८६६४३०१५५। स्मार्ट सर्भिस नेपाल प्रा.लि. -सिनामंगल, एयरपोर्ट, शम्भु मार्ग, फोन नं.०१२२९६६२२९८२८६२३५५। लोटस कम्युनिकेशन - गोगबुचोक, फोन नं. ४३६४७१। ध्रुवको पसल- डिल्लीबजार, फोन नं. ४४३२९०१। Reach-

छापावाला सुन / तेजाबी सुन / चाँदी	प्रति तोला -	प्रति तोला -	प्रति तोला -
	१५३३००	०	१८४०

हात्तीले गरेको रौतहटको चन्द्रपुर नगरपालिकाको जुडिबेला र गैडाटारका किसानले गरेको केराखेतीमा जडुगली हात्तीले पुऱ्याएको क्षति ।
तिनाश करिव पाँच विगाहभन्दा बढी जमिनमा लगाएको केराखेतीमा हात्तीले नोक्सान गरेको छ । तस्वीर: रमेश तिमलसिना/रासस

वायुसेवा निगमका समस्या अध्ययन गर्न उपसमिति

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं - अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र पर्यटन समितिको बिहीबारको बैठकले नेपाल वायु सेवा निगमका समस्या समाधानका निम्ति अध्ययन गरी एक महिनाभित्र समितिसमक्ष प्रतिवेदन पेश गर्न चार सदस्यीय उपसमिति गठन गरेको छ । सांसद शिशिर खनालको संयोजकत्वमा गठित उपसमितिका समितिका सदस्यत्रय छिरिङ ल्हामु लामा (तामाङ), योगेश गौचन थकाली र सुनिता बराल छन् ।

बैठकले संस्कृति, पर्यटन र नागरिक उड्डयन क्षेत्रको वृहत्तर विकासको कार्ययोजना बनाएर त्यसको जानकारी समितिलाई दिन निर्देशन पनि दिएको छ । पर्यटन प्रवर्द्धनका निम्ति विविध जाति, भाषा, धर्म र सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण तथा जातीय र धार्मिक सङ्ग्रहालय स्थापना गर्नुपर्नेमा बैठकले जोड दिएको समितिका सभापति राजकिशोर यादवले जानकारी दिए ।

पुरातात्विक सम्पदा उखननका साथै मन्त्रालयअन्तर्गत सार्वजनिक-निजी साभेदारीमा सञ्चालित

आयोजनाको प्रभावकारिता अध्ययन गरी त्यसको जानकारी समितिलाई उपलब्ध गराउन पनि उक्त मन्त्रालयलाई बैठकले निर्देशन दिएको छ ।

भैरहवा र पोखरा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल नियमित रूपमा सञ्चालन गर्न सम्बद्ध निकायहरूबीच सम्झौता गर्ने, नेपाल वायुसेवा निगमको व्यावसायिक योजनालाई कार्यान्वयन गर्ने, राष्ट्रिय महत्व, सुरक्षा र आर्थिक विकासका दृष्टिबाट अत्यावश्यक निर्माणधीन निजगढ अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको निर्माणलाई शीघ्र अघि बढाउन मन्त्रालयलाई निर्देशन दिएको छ ।

बैठकले पर्यटन क्षेत्रको प्रवर्द्धनका लागि बजारीकरण योजनासहितको

रणनीतिक कार्ययोजना बनाएर त्यसको जानकारी समितिलाई दिन निर्देशन पनि दिएको छ । देशका विभिन्न जिल्लामा रहेका वायु सेवा निगमको स्वामित्वका जग्गा तथा भौतिक सम्पत्तिको उपयोग योजना तयार गरी चाँडोमन्दा चाँडो कार्यान्वयन गरेर समितिलाई जानकारी दिन निर्देशन गरेको छ ।

त्यसअघि संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनमन्त्री बक्षीप्रसाद पाण्डेले निगममा समस्या समाधान गर्न आफू क्रियाशील रहेको बताएका थिए ।

मन्त्री पाण्डेले निगमका विमान निर्धारित समयमा नै विमान उड्छन् भन्ने सन्देश प्रवाह गर्न जरुरी भएको बताए । नेपाल

वायु सेवा निगमलाई सुधार गर्न आफ्नो र मन्त्रालयका तर्फबाट हरसम्भव प्रयत्न भइरहेको उनले दोहोऱ्याएका थिए ।

समितिका सदस्य माधवकुमार नेपालले नेपाल वायु सेवा निगमका कामलाई गुणस्तरीय बनाउन सुझाव दिदै निजीकरणले मात्र समस्या समाधान नहुने तर्क गरे । निजी विमान कम्पनी नाफामा जाने तर नेपाल वायुसेवा निगम गरी सुधारका कदम अविलम्ब चाल्नुपर्नेमा जोड दिएका थिए ।

नियामक निकाय नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण र निगमबीचको सम्बन्ध सुधुर नहुँदा पनि समस्या बढेको उनले बताएका थिए ।

बागमती बगरमा तरुल उत्पादन गर्दै किसान

सल्लेही (प्रस) - यहाँको बागमती नगरपालिका-५, टेकानीका दलबहादुर लुंगेलीलाई हिजोआज तरुल खन्न भ्याइनभ्याइ छ । उनले बागमती बगरमा पाँच कठ्ठा खेतमा तरुल लगाएका छन् । चाडवाडको मुखमा मूल्यसमेत राम्रो पाइने भएकाले पुसको तेस्रो सातासम्म तरुल बेचिसके उनको योजना छ । 'तरुलको मूल्य माघेसङ्क्रान्तिमा राम्रो पाइन्छ', उनले भने, 'त्यसकारण पुस २५/२६ सम्म बेचिसके योजना छ ।' तरुल स्वस्थका दृष्टिले चिसो मौसममा उपयोगी मानिने भएकाले यसवेला मूल्य बढ्ने गरेको छ ।

दलबहादुरभै यहाँका किसानहरूलाई

माघेसङ्क्रान्ति नजिकिएसँगै तरुल खन्न भ्याइनभ्याइ छ । बागमती नगरपालिका-५ स्थित बागमती नदी उकास जमिनमा किसानले ठूलो क्षेत्रफलमा तरुल खेती गर्ने गरेका छन् । बालुवा तथा खोलाको पाँगी माटो भएका जग्गामा तरुल उत्पादन राम्रो हुने गरेको स्थानीय किसान हिरालाल मण्डलको भनाइ छ । 'बगरको खेती सुन जस्तै बनेको छ', उनले भने, 'तरुल उत्पादनबाट मनन्य आम्दानी हुन्छ ।'

तरुलखेती गरेका बागमती नगरपालिका-४ जिजापतका किसान विमल खड्काले तरुलको उत्पादन राम्रो हुँदा अन्य बालीभन्दा धेरै

आम्दानी हुने गरेको बताए । खड्काले पनि एक विघामा तरुल लगाएका छन् ।

यहाँका किसानले आकाशे र पताले गरी दुई जातको तरुल उत्पादन गर्ने गरेका छन् । आकाशे अर्थात् सेतो तरुल कम स्वादिलो हुने धेरै उत्पादन हुने तथा मूल्य केही कम हुने गरेको बागमती-४, जिजापतका तरुल व्यापारी राम देवस महतोले बताए । अर्को पताले अर्थात् रातो जातको तरुल भने, उत्पादन कम हुने, खान स्वादिलो हुने भएकाले मूल्यसमेत महँगो उनको भनाइ छ । यहाँका किसानले प्रतिविघा ८० देखि एक सय २० क्विन्टलसम्म तरुल फलाउने गरेका छन् ।

ढुक्क भएर लगानी गर्न उद्योग मन्त्री भण्डारीको आग्रह

■ प्रभाव संवाददाता

चितवन - उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्तिमन्त्री दामोदर भण्डारीले उद्योग क्षेत्रमा लगानी मैत्री वातावरण बनाउन सरकार तयार रहेको बताएका छन् । चितवनमा सुरु भएको १५औँ चितवन महोत्सवको उद्घाटन गर्दै उनले कानूनमा रहेका समस्या समाधान गर्दै लगानीमैत्री वातावरण बनाउन लागेको बताए ।

उनले भने, 'सरकार लगानी भित्र्याउन आवश्यक वातावरण बनाउन तयार छ । ढुक्क भएर लगानी गर्दा हुन्छ ।' विगतमा लगानी सम्मेलन भए पनि अपेक्षाकृत लगानी भित्र्याउन नसकिएको बताउँदै उनले आगामी लगानी सम्मेलनबाट उपलब्ध हासिल हुनसक्ने बताए । नीतिगत समस्या समाधान गरी अघि बढ्न सरकारले काम गरिरहेको उनको भनाइ थियो ।

भने, 'उद्योगीको समस्या समाधान गर्न प्रदेश सरकारले सहूलियतमा ऋण प्रदान गर्न बजेटबाटसमेत सम्बोधन गरेको छ ।' उक्त अवसरमा भरतपुर महानगरपालिका प्रमुख रेनु दाहालले निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गरेर गरिएका हरेक कार्यक्रम प्रभावकारी हुने गरेको उल्लेख गर्दै यस्ता मेला महोत्सवले जिल्लाको मात्रै नभएर समग्र देशको अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउन सहयोग पुग्ने बताए ।

महोत्सव उद्योग वाणिज्य संघ चितवनले आयोजना गरेको हो । महोत्सवका संयोजक एवं उद्योग वाणिज्य संघ चितवनका अध्यक्ष सुमनकुमार श्रेष्ठले आगामी माघ १० गतेसम्म सञ्चालन हुने महोत्सवमा पाँच लाख बढी दर्शकले अवलोकन गर्ने र रु १० करोड बराबरको कारोबार हुने अनुमान गरिएको जानकारी दिए । महोत्सवमा चार सय ३० वटा प्रदर्शनी कक्ष राखिएका छन् । महोत्सवमा चीनको छुट्टै प्रदर्शनी कक्ष रहेको छ ।

उनले विभिन्न समयमा हुने यस्ता मेला महोत्सवले देशको अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउन सहयोग पुग्ने बताए । बागमती प्रदेशका वन तथा वातावरणमन्त्री कृष्ण सिलवालले उद्योगीको हकहितका लागि काम गर्न तयार रहेको बताए । उनले

उपल्लो मुस्ताङमा पर्यटक बढे

■ प्रभाव संवाददाता

म्याग्दी - सन् २०२४ मा चार हजार बढी पर्यटकले उपल्लो मुस्ताङ भ्रमण गरेका छन् । सन् २०२३ को तुलनामा २०२४ मा १४ दशमलव २० प्रतिशतले पर्यटक आगमन बृद्धि भएको अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र आयोजना (एक्याप)को लोमान्थाङ कार्यालयले जनाएको छ । कार्यालयका प्रमुख उमेश पौडेलले सन् २०२३ मा तीन हजार चार सय ८४ विदेशी पर्यटक यहाँ आएका बताउँदै सन् २०२४ मा चार हजार ६१ जना विदेशीले उपल्लो मुस्ताङ भ्रमण गरेका जानकारी दिए ।

उनका अनुसार सडक सञ्जाल विस्तार, अन्नपूर्ण चक्रीय पदमार्गलाई विश्वका उत्कृष्ट दश गन्तव्यमा समेटिनु, प्रचारप्रसार, डिजिटल मार्केटिङ, सुविधायुक्त होटल सञ्चालन, अनलाइनमार्फत रुट परमिट लिने प्रणाली सुरुलगायत कारणले यहाँ पर्यटक आगमन बढेको हो ।

सन् २०२२ मा तीन हजार एक सय १२, सन् २०२१ मा तीन सय ३२, सन्

२०२० मा ६२ र सन् २०१९ मा तीन हजार नौ सय १८ विदेशी पर्यटक उपल्लो मुस्ताङ पुगेका एक्याप कार्यालयले जनाएको छ । सन् २०१७ मा हालसम्मकै बढी चार हजार एक सय १५ विदेशी नागरिक यहाँ पुगेका कार्यालय प्रमुख पौडेलले जानकारी दिए ।

कलात्मक पहाड, उजाड मरुभूमिजस्तै भूगोल, माटोले बनाइएका घर, हिमाली जीवनशैली, पुरानो तिब्बती संस्कृति, ऐतिहासिक महत्वका दरवार, गुम्बा, छोर्तेन, कोरला नाका उपल्लो मुस्ताङका आकर्षण

हुन् । बौद्ध तथा हिन्दु धर्मावलम्बीहरूको साभ्ना तीर्थस्थल दामोदरकुण्ड पनि उपल्लो मुस्ताङमा अवस्थित छ ।

चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बतसँग सिमाना जोडिएको मुस्ताङको लोमान्थाङ, लोथेकर दामोदरकुण्डको सबै र वारागुड मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिका-३ को साविक छुसाङ गाउँ विकास समिति र वारागुड मुक्तिक्षेत्र-५ को साङ्तालाई सुरक्षा संवेदनशिलताका कारण सरकारले निर्षेधित क्षेत्र तोकेको छ । मनाङ र गोरखाका केही भूगोल पनि

निर्षेधित क्षेत्रमा समेटिएका छन् ।

उपल्लो मुस्ताङ भ्रमण गर्न नेपाली वाहेकले अध्यागमन विभागलाई पाँच सय अमेरिकी डलर शुल्क तिरेर १० दिनका लागि विशेष किसिमको अनुमति लिनुपर्ने नियम छ । दश दिनभन्दा बढी भ्रमण गर्न प्रतिदिन थप ५० डलरका दरले शुल्क तिर्नुपर्ने एक्यापका प्रमुख पौडेलले जानकारी दिए ।

लोमान्थाङ गाउँपालिका-१ मा पर्ने नेचुङ भन्दा माथि पर्यटकलाई जान रोक्न लगाइएको छ । सरकारले सन् १९९२ देखि उपल्लो मुस्ताङलाई विदेशी नागरिकलाई अनुमतिसहित निर्धारित शुल्क तिरेर निश्चित समयसम्म घुम्न पाउने व्यवस्था मिलाएको थियो । निर्षेधित क्षेत्रमा बढ्ती शुल्क तिर्नुपर्ने हुँदा पर्यटक आगमन बढ्न नसक्दा स्थानीयको जनजीवन तथा आर्थिक गतिविधि प्रभावित भएको लोमान्थाङ गाउँपालिकाका अध्यक्ष टसीनवु गुरुङले बताए । निर्षेधित क्षेत्रमा शुल्कमा केही छुट्टको व्यवस्थाका लागि प्रदेश र संघीय सरकारसँग माग गरिरहेको भन्दै पर्यटकको आगमन बढ्ने स्थानीयको आर्थिकस्तर सुधार हुँदै जाने उनले उल्लेख गरे ।

विज्ञापनसम्बन्धी बाँकी बक्यौता रकम भुक्तानी गरिदिनु हुन अत्यन्त जरुरी सूचना !

प्रभाव पब्लिकेसन प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित प्रभाव दैनिक पत्रिकामा विज्ञापन प्रकाशित गर्नुभएका सम्पूर्ण विज्ञापनदाता, म्यानपावर र संघ-संस्थाहरूले विज्ञापन प्रकाशित गरेबापतको बाँकी बक्यौता रकम यही २०८१ साल पुस मसान्तभित्र भुक्तानी गरी आफ्नो हरहिसाब मिलान गर्नुहुन यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराइन्छ ।

लेखा शाखा

प्रभाव पब्लिकेसन प्रा.लि

तथा

प्रभाव दैनिक

सिफल-७, काठमाडौं

फोन नं. ०१-४३७३५७७, ०१-४५८४३३८

marketing2prabhab@gmail.com, prabhabdailynews@gmail.com

अब मात्र एक क्लिकमा...

www.prabhabonline.com

www.facebook.com/Prabhab Online

प्रभाव दैनिक